

Plaiuri Săcelene

REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURAL-SPORTIVĂ "IZVORUL" - SÄCELE,
ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1922 și ÎNREGISTRATĂ LA JUDECĂTORIA BRAȘOV,
SUB NR. 15553, DIN 8.03.1994, cont nr 4072996060012 B.R.D. FILIALA SÄCELE

VREM

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să infățișem prezentul văduvit de măreția trecutului
să despiciam drum nou prin vremuri Săcelelor de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești

VICTOR TUDORAN
Plaiuri Säcelene, 1934

Imagini din Purcăreni - unul dintre cele foste „șapte sate”

Plaiuri Săcelene

APARE TRIMESTRIAL

MEMENTO

“ După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părinților voștri.”

CUPRINS

Memoriam

GEORGE MOROIANU - APOSTOLUL UNIRII TUTUROR ROMÂNIILOR	3
PORTRATE DRAGI.....	5
NICOLAE POPEA, CONTINUATOR AL OPEREI MITROPOLITULUI ANDREI ȘAGUNA	8
UN EMINENT SĂCELEAN LUPTĂTOR PENTRU MAREA UNIRE.....	10
UN ZÂMBET, O LACRIMĂ.....	11
SĂ NU UITĂM.....	12
LA CEASUL GREU AL DESPĂRTIRII DE UN PRIETEN.....	13
PAGINI DESPRE PURCĂRENI.....	14
CU GÂNDUL ȘI SUFLETUL LA ION SASSU DUCȘOARA.....	15

Cultura

LUCIAN BLAGA ÎN PERSPECTIVĂ SĂCELEANĂ.....	16
PASTILĂ DE CUGETARE	16
ANUNȚ.....	16
RUGĂCIUNE DE SFÂNTA TREIME.....	17
RECVIEM MARTIRILOR.....	17

Opinii

JEFUITORII DE BUN SIMT.....	18
ADIO LICEU, BUN VENIT STUDENȚIE.....	19

Actualitatea

UN MUZEU MIC ȘI FERMECĂTOR.....	20
ÎNDELITNICIRI TRADITIONALE	22
DESPRE AGRICULTURA CANADIANA.....	24

Sport

FOTBAL	26

GEORGE MOROIANU - APOSTOLUL UNIRII TUTUROR ROMÂNIILOR

Lecțare prezentată la Simpozionul „Săcele – Trecut, prezent și viitor”

Ilustra personalitate a văzut lumina zilei la 22 iulie 1870 în Satulungul Săcelelor. Primele studii le-a efectuat în localitatea natală după care a urmat Școala Comercială din Brașov¹. Între 1889-1892 urmează “Institutul Superior de Comerț” din Anvers, iar între 1892-1895 “Școala Superioară de Științe Politice” din Paris. După doi ani, în 1897, obține doctoratul în științe economice și financiare în cadrul Universității din Tübingen cu teza “La loi agraire de 1864 et l'état du paysan en Roumanie”.

Activitatea sa profesională și-a desfășurat-o sub diferite ipostaze. Un tablou cronologic al acesteia poate fi zugrăvit astfel: în 1898 activează la Ministerul de Industrie și Comerț din Tară, între 1907-1909 este atașat economic pe lângă Consulatul General din Londra, iar din aprilie 1908 devine consul al României la Londra. În perioada 1909-1916 este atașat comercial al României pentru Germania, Austro-Ungaria și Italia cu sediul la Viena. De asemenea, între 1913-1914 ocupă aceeași funcție pentru Elveția, iar în 1917 este atașat comercial al României în Rusia cu reședință la Odessa².

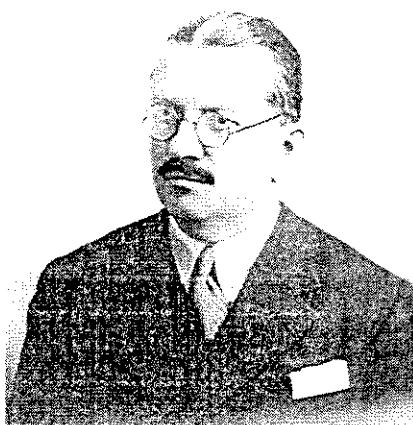
În cele ce urmează ne-am propus să ne concentrăm atenția în special asupra activității sale politice care a avut drept obiectiv unirea tuturor românilor într-un singur stat. Aflat la Anvers, în 1891, înființează o secție a “Ligii Culturale a tuturor românilor”. În calitate de președinte al acestei secții publică articole în ziar precum: “L'Indépendance Belge”, “La Réforme” și “Le Precurseur”. În acest timp el intră în contact cu personalități publicistice de la ziarele belgiene mai sus amintite precum: George Lorrand sau Louis de Keymelleau. La 23 decembrie 1891 trimite o telegramă din partea “Ligii” la Roma unde se desfășura “Conferința Interparlamentară Europeană” în cadrul căreia deputații italieni printre care și Menotti Garibaldi, fiul marelui patriot Giuseppe Garibaldi, au apărut și susținut cauza românilor asupriți din Austro-Ungaria.

În 1892 apare “Replica”³ studenților români de la universitățile din Cluj, Budapesta, Viena și Graz, acest memoriu avându-l drept principal autor pe Aurel C.

Popovici. George Moroianu s-a aflat în mijlocul acestei acțiuni de difuzare a celebrei “Replice”, la sugestia să fiind tradusă și în limba engleză, pe lângă traducerile în franceză, italiană și germană deja existente. Traducătorul găsit de Moroianu a fost Mary Adams o distinsă și cultă profesoară din Anvers, care dădea studenților români lecții de engleză. Tipărirea s-a facut tot la Anvers, iar un exemplar a fost trimis lui W. E. Gladstone, lider al Partidului Laburist, prim-ministrul Regatului Unit al Marii Britanii de patru ori, ultima dată între 18 August 1892 și 3 martie 1894, care îi va remite mulțumiri pentru “Replică”. În octombrie 1892 George Moroianu va fi ales președinte al secției din Paris al “Ligii Culturale” în locul lui Stroe Brătianu, decedat. În

capitala Franței a colaborat la ziarile franceze “La République Française” și “La Justice”. În iunie 1893, la Montpellier, Moroianu susține o conferință despre aspirațiile românilor din Transilvania. Aflat într-o călătorie la Londra în vederea prezentării mișcării memorandiste este primit, în ianuarie 1894, de primul-ministrul britanic, lordul Gladstone⁴. Tot în această lună, lordul E. G. Fitzmaurice, diplomat și om politic, îi acordă un interviu în care acesta condamnă “politica strâmtă și egoistă a ungurilor față de români și față de celealte naționalități nemaghiare din

Ungaria”, publicat la 22 ianuarie 1894 în “L'Indépendance Belge”⁵. Tot în regatul britanic Moroianu este primit de lordul James Boyce, ministru de externe și fost ambasador al Angliei în S.U.A., care, ca bun cunoșător al realităților românești, și-a exprimat, în cadrul întrevederii, părerea că tactica pasivistă a P.N.R. nu este cea mai potrivită pentru ca românii ardeleni să-și obțină drepturile politice și naționale. La 5 martie 1894 colegul St. John's din Oxford organizează un miting de susținere a luptei naționale a românilor ardeleni. În timpul celebrului proces al memoranduștilor, 7-25 mai 1894, George Moroianu organizează la Paris un miting la care participă trei mii de persoane, miting presidat de prof. Ernest Lavisse, membru al Academiei Franceze, care își exprimă solidaritatea cu memoranduștii⁶.

George Moroianu (1870-1945)

¹ Cărțiari brașoveni Secolele XV - XX. Ghid bibliografic. Brașov, 1972, p. 147

² Ibidem

³ George Moroianu, Luptele de emancipare ale românilor din Ardeal în lumina europeană în “Transilvania, Banatul, Crișana, Maramureșul 1918 - 1928”, vol. III, București, Editura Cartea Națională, 1929, p. 14

⁴ Ibidem. Les luttes des roumains de Transylvanie pour la liberté et l'opinion européenne, Paris, 1933, p. 72

continuare în pag. urm.

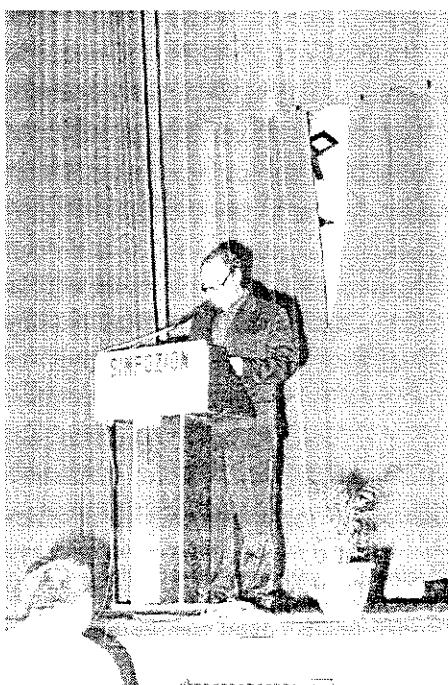
continuare

Tot în această perioadă George Moroianu a fost corespondent de presă al mai multor ziaruri din Franța, organizând, alături de alți membri ai Ligii de la Paris, precum Ovid Densusianu sau Mihai Ianculescu, un seviciu de informații cât mai complet spre a întregi în acest fel informațiile diverselor agenții diplomatice. În iunie 1894, mutat în casa profesorului său de la științe politice Anatole Reroy Beaulieu, în cadrul unei reuniuni numeroase cere participanților susținere în lupta de eliberare națională a românilor ardeleni, dând detalii despre desfășurarea procesului.

În luna august a anului următor, cu prilejul Congresului Naționalităților din Imperiul Austro-Ungar, desfășurat la Buda, trimite politicienilor din vestul Europei informații cu privire la lucrările congresului, prilej cu care evocă din nou situația românilor transilvăneni.

Un moment important în activitatea sa pentru ca problema Transilvaniei să devină o problemă europeană este reprezentat de acțiunile sale din august 1897 din timpul Conferinței Interparlamentare de la Bruxelles. Astfel, Moroianu susține faptul că liberalismul și constituționalismul unguresc sunt fațete ale demagogiei politice, iar români nu sunt reprezentați în număr proporțional în parlament având în vedere că erau majoritari în Transilvania.

Între 1907 și 1909 George Moroianu este diplomat la Londra unde urmărește să atragă de partea cauzei sale importante personalități politice și culturale cum ar fi istoricul J. Watson sau ziaristul W. Steed de la "Times" care vor publica articole în sprijinul românilor. În timpul primului război mondial, aflat la Odessa în calitate de consul comercial al României, alături de Ion Nistor și alți intelectuali ardeleni refugiați în Rusia, a solicitat primului-ministrului I.I.C. Brătianu trimiterea în Occident a unor oameni de cultură în vederea atragerii de partea cauzei românești a mai multor personalități.

În mai 1918 ajunge din nou la Londra unde își reia activitatea în cadrul Departamentului de propagandă ca atașat al Ministerului de exteme englez pentru problemele românilor și, în special, pentru teritoriile românești din monarhia bicefală. Totodată el își reia întrevederile cu influențele personalități ale statelor Antantei. De la Londra, Moroianu s-a întrebat spre Paris unde va fi ales membru al Consiliului Național al Unității Române. Aici va colabora la ziarul "La Roumanie" condus de Take Ionescu din redacția căruia mai făceau parte Octavian Goga, părintele Vasile Lucaciu și Nicolae Titulescu. Un rol important al acestui Consiliu a fost pregătirea materialelor necesare

Conferinței de pace de la Paris prin care să pună în evidență și să argumenteze documentat drepturile și interesele poporului român.

Meritele sale în acțiunea propagandistică în străinătate pentru dreptatea cauzei românești l-au impus în conștiința contemporanilor. Ca o recunoaștere a eforturilor sale Marele Sfat Național l-a numit secretar general al Afacerilor Exteme în Consiliul Dirigent al Transilvaniei (iunie 1919-aprilie 1920)⁸. Din 1921 până în 1938 a fost profesor de economie politică la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj, al cărei rector a fost între 1929 și 1936. De asemenea, el a fondat revista "Observatorul Social-Economic" care

a apărut între 1931 - 1947⁹.

Încheiem schița de portret cu aprecierea marelui ziarist W. Steed din prefata celei mai importante lucrări a ilustrului săcelean "La lutte des Roumains transylvains pour la liberté et l'opinion europeenne" (Paris, 1933): "Activitatea pe care a desfășurat-o domnul Moroianu în Franța, în Belgia și în Anglia pentru a-i face pe oamenii de stat și publicul european să înțeleagă situația compatrioților săi a fost demnă de un apostol".

Prof. Gheorghe Munteanu
Liceul George Moroianu

⁸ Idem: Luptele de emancipare ale românilor din Ardeal în lumenă europeană în "Transilvania, Banatul, Crișana, Maramureșul 1918 - 1928" vol. III, București, 1929, p. 16

⁹ Mircea Balșescu: George Moroianu și lăutrea statul român unitar, în Ciumidava, IV, 1970, p. 238

Ibidem, p. 239

¹⁰ Victor Jinga: Viata și activitatea profesorului George Moroianu în "Observatorul Social-Economic" anul XII, (seria a II-a), 1-2-3 ianuarie-iulie 1945, Brașov

¹¹ Ion Vlad: Cultura brașovenă pentru Marea Unire, Editura Aviatiei și Apărării Antreniere "Henri Coandă", Brașov, 1999, p. 97

PORTRETE DRAGI

Medici săceleni de odinioară - Dr. C Vigh, Dr. Iosif Crăciunel, Dr. Aurel Cojocaru

Evocarea unor chipuri dragi dintr-o lume ce s-a petrecut de la noi nu este doar un exercițiu de înfruntare a timpului, ci și un fel de document, oferit posterității spre o posibil dorită reconstituire a trecutului, a unei stări de spirit sau, pur și simplu, a unei atmosfere ce a domnit în sănul unei comunități.

Evocările, izvorâte din dorința sinceră și onestă de a crea reprezentări fidele ale unor vremuri apuse, îndeobște tratate ca o lume mai puțin evoluată față de prezentul eservescent, puternic marcat tehnologic, își propun aducerea contemporanilor cu picioarele pe pământ, atrăgându-le discret atenția că viața generațiilor anterioare și-a avut și partea ei frumoasă, plină adeseori de farmec, cu oameni pe măsură, din care nu au lipsit zâmbetul, voia bună, bucuriile, fericirea, împlinirile, dar și dezamăgirile, loviturile soartei și chiar dramele ce nu au ocolit nicicând existența semenilor noștri.

Săcèlele au fost dintotdeauna un spațiu în care viața a pulsat puternic, oamenii văzându-și de treburile lor tradiționale cu îndeletniciri și meșteșuguri moștenite din tată în fiu, dar, umblători prin lume cum erau cu interesele lor păstorești, veneau acasă cu gânduri bune, de îndreptare și înnoire a rosturilor vieții, deprinzând meșteșuguri noi, arta negoțului, dibăcia meseriașului și carteia înaltă, atât de necesară în întocmirea documentelor, a păstrării și sporirii banului în bănci, a chivernisirii și ocrotirii averii prin asigurări și câte și mai câte.

Au mai învățat oamenii, umblând prin lume, că luminarea minții prin școli și universități, munca, uneori istovitoare, a economului de oi, a negustorului sau meșteșugarului se cuvine ocrotită de prea multă și nechibzuită osteneală, de dezordinea vieții, de boli și necazuri ce ar putea spulbera, când nu gândești, toată agoniseala, avânturile și speranțele.

Au apărut așa, rând pe rând, în viața săcelenilor învățătorii, oamenii legilor, contabilii, inginerii și medicii, aceștia din urmă, aflându-și la noi dintotdeauna dragostea și cuvenitul respect din partea oamenilor deprinși de la o vreme să-și prețuiască, să-și ocrotească, chiar să-și îngrijească sănătatea.

Puțini mai sunt astăzi aceia care își amintesc de numele doctorilor Valeriu Zbârcea, C. Vigh, Gheorghe Păiș, Aurel Cojocaru, Iosif Crăciunel sau Dumitru Dumitrescu-Pârvu (nenea Mitică, cum îl alintau numeroșii săi prieteni, care nu puteau să nu iubească un om dăruit de Dumnezeu cu un farmec cu totul și cu totul aparte)

Ar fi interesant, fără îndoială, să aflăm cine a fost

cel dintâi medic stabilit în Săcele, căt a fost de priceput și căt a fost prețuit de săceleni, iar domnii profesori de istorie, sunt convins, vor căuta în arhive răspunsul la această întrebare, ce ar merita pe deplin osteneala.

Copil fiind, părinții mei, atunci când o mai înurcam cu sănătatea, mă duceau la consult la doctorul C. Vigh, un domn înalt, de o conformatie ascetică, foarte plăcut, prietenos și elegant în comportări, care a avut marele har de a-mi spulbera frica de doctori și imaculatele halate albe. De altfel, suferisem în copilarie o intervenție chirurgicală complicată, a cărei amintire mi-a cultivat ani îndelungări reticență, să nu-i zic altfel, față de cabinetele medicale și de distinții lor deserventă. Pe doctorul Vigh însă l-am îndrăgit și sunt convins că l-au iubit și prețuit toți pacienții săi, cred, nu puțini, de vreme ce facea naveta de la Brașov de câteva ori pe săptămână.

Cabinetul său era amplasat chiar în prima casă a actualei străzi 11 Iunie, construcție pe atunci (anii 40) considerată modernă și impresionantă prin curătenia, lumina și aerul proaspăt, deloc poluat cu mirosurile specifice odinioară incintelor cu destinație medicală.

Nu-mi mai amintesc să fi apelat la serviciile dr. Vigh în anii adolescenței mele, dar icoana lui își păstrează nealterate contururile și prin asocierea delicatei fîmtei sale atât de beneficiă și prielnică omului aflat în suferință, nevoit să apeleze la serviciile medicului.

Cineva, din rândurile actualilor săi confrăti sper, va recompune mai consistent, mai articulat icoana acestui distins discipol a lui Hypocrat din Kos, poposit o vreme pe meleagurile Săcèlelor spre a aduce alinare și a reda speranța și sănătatea semenilor noștri.

Una dintre cele mai pitorești figuri ale Săcèlelor de odinioară a fost, fără îndoială, doctorul Iosif Crăciunel, brașovean de origine, născut în 1900, absolvent al facultății de medicină din Viena, medic în circumscriptia Satulung în anii 30-40. Fire veselă, extrem de sociabil, dornic, de-a dreptul pasionat, de comunicare, doctorul Crăciunel a rămas în amintirea săcelenilor ca un medic și un apropiat al oamenilor, plin de solicitudine, gata să răspundă primului apel, un mare prieten al tinerilor care pur și simplu îl adorau pentru exuberanță, eservescență și umorul său.

Nu mă pot pronunța asupra competențelor sale profesionale, dar studiile sale în capitala Austriei, recunoscută pentru școala sa de medicină și pentru excelența serviciilor medicale, nu-mi oferă prilejul vreunei îndoieri. Important era însă faptul că omul Iosif Crăciunel

continuare in pag. urm

continuare

insuflă optimism și dragoste de viață, iar în comunicarea cu pacientul această stare de spirit se transformă într-o energie terapeutică care susține medicația, sporindu-i, fără doar și poate, eficiența. Aparent nonșalant față de exteriorul său, practica, de fapt, o astă zisă "neglijență studiată.", cu părul aspru, mereu vâlvoi, ușor ondulat, oarecum agitat de imposibilitatea punerii de acord a gândirii sale mereu alerte, greu sincronizabile cu enunțarea prea lentă față de năvala gândurilor.

Nenea Sivu, astă il alintau cei apropiati domniei sale, era pentru noi un personaj plin de farmec, un "domn" care nu pregetă să ne certe chiar "aspru" când ne abăteam pe la dispensar (în Satulung vis- a- vis de actualul club al elevilor – școala lui Pană), pentru adeverințele necesare motivării absențelor de la liceu, pe care însă, după spălătura de rigoare, ni le dădea însoțite de avertismentul "este pentru ultima oară când...".

Pasionat automobilist chiar din tinerețe, nici nu mi-l puteam imagina altfel decât la volan sau în cabinet. Iubitor de frumos în toate ipostazele posibile, nenea Sivu nu a trecut indiferent nici pe lângă comoara cea mai de preț pe care chiar Dumnezeu, în marea lui dragoste față de oameni, ne-a dăruit-o spre bucuria sufletului și înțețarea trupului – femeia.

Trecuseră ani buni de la duioasa mea despărțire de anii adolescenței și chiar ai primei tinereți, să tot fi fost prin anii 70 ai veacului ce a trecut, eu fiind încă fășneț, cu pasul apăsat și iute, dar nici nenea Sivu nu era de lepădat, când ne tot întâlneam în zona Bisericii Negre unde își parca domnia sa mașina și unde ne "prindeam" în vorbă cu "d-ale noastre, ale bărbaților".

Vorbeam ce vorbeam, ne aminteam de una de alta, iar corolarul, în mod inevitabil, era mereu același: alunecarea în zona "eternului feminin". Atunci, nedumerit de insistențele tematicice ale domniei sale, îi ceream, cred, cuvenitele explicații, pornind totuși de la premsa memorabilului an al nașterii domniei sale care nu era altul decât 1900.

-Prostii, astea-s povestii, îmi răspundeau domnia sa, cu aerul atât de binecunoscut mie al junelui de odinioară, și bărbații sunt fără de sfârșit, nu doar femeile cum crede lumea. Totul este să știi cum și să crezi. În asta un bărbat adevărat nu depune armele niciodată, concluziona sigur pe el nenea Sivu.

Fără îndoială zâmbeam, mă umpleam de uimire, de ce să nu fiu sincer, chiar îl admiram. După ce își înțeia mașina, ne despărțeam și îl urmăream cu privirea cum se îndrepta perfect articulat spre casa aflată la cățiva pași.

pe str. George Barițiu.

Atunci îi asociam spusele cu chipul doamnei Octavia, consoarta domniei sale, chip ce a tulburat mințile multora dintre tovarășii mei de adolescentă, pe care nenea Sivu a cucerit-o în tumultuoasa sa tinerețe cu farmece de el doar știute, se vede treaba, deosebit de eficiente.

Acum, când scriu aceste rânduri, iar chipul doctorului Iosif Crăciunel se recompone din "negurile vremii", viu, fremătător, neliniștit, animat parcă de o inepuizabilă energie a anilor dintâi ai tinereții, gândul mă poartă spre o surprinzătoare asemănare fizică cu Albert Einstein, la fel de viu, efervescent și neliniștit și, cred, pasionat admirator al frumosului în toate ipostazele, dăruit oamenilor de însuși Dumnezeu Tatăl.

Peste ani, poate decenii, când Săcelele va fi devenit un superb oraș ce-și va șerpui magistralele pe valea Gârcinului și cea a Târlungului, cu străzi urmând văile astăzi încă liniștite din preajma Ciocleanului, Highișului, Coastei Vii sau Șanțuri, cineva, răscolind arhivele frumoase noastre biblioteci municipale, va da de portretele mele și prin miraculoase tehnologii cibernetice, poate va recompoză și chipul lui nenea Sivu Crăciunel, doctorul plin de farmec și inedit și, mai știi, va reuși să-i dea chiar viață, plecând de la reperele mele. Pelicula aceea, nu am nici o îndoială, va fi bine primită, iar săcelenii acestor vremuri se vor minuna și poate chiar ne vor invidia de șansa pe care generația mea a avut-o, conviețuind cu asemenea contemporani.

Decenii de-a rândul, de ocrotirea sănătății săcelenilor sau poate mai exact de a celor mai mulți dintre ei s-a ocupat un medic deosebit, care, prin priceperea sa, prin înaltul său profesionalism, prin devoțiunea față de pacient și-a câștigat nu doar dragostea dar și marea admirație a tuturor.

Doctorul Aurel Cojocaru, fiul părintelui Daniel din Telciu, s-a născut în 1898, a urmat liceul Andrei Șaguna și studiile universitare la facultatea de medicină din Cluj al cărei licențiat devine în anul 1924. Se stabilește la Turcheș în septembrie 1925, funcționând ca medic de circumscriptie timp de 37 de ani, până în decembrie 1962.

Copil fiind, i-am remarcat de câteva ori prezența când apărea pe strada noastră și desculțea din eleganță sa mașină, chemat fiind de vreunul din vecinii noștri.

Un bărbat nu foarte înalt, dar bine clădit, un stejar de om, frumos articulat, cu trăsături energice, capabil cred, în egală măsură, să manuiască un bisturiu, să pună la loc un os scăpat din vreo încheietură, dar și să ureze în continuare în pag. urm.

continuare

pod un sac de grâu. Cumpătat la vorbă, mereu prins de gânduri, reflectând probabil asupra diagnosticului și soluțiilor medicale, doctorul Aurel Cojocaru inspira încrederea pe care îi-o conferă omul pus pe temeinicia săptei, niciodată grăbit, mereu preocupat, hotărât să-și ducă treaba până la capăt.

În anii 40 străbatea zilnic Săcelele într-o superbă limuzină de culoarea cerului senin la îngânarea zilei cu noaptea, o limuzină Chevrolet care și astăzi ar onora peisajul și ar încânta ochiul. Nimeni nu-și punea problema cum își dobândise o asemenea mașină medicul care la orice oră din zi și noapte n-ar fi pregetat să fie prezent la locul în care un om se află în suferință.

Doctorul Aurel Cojocaru reprezenta în conștiința oamenilor simpli speranța, încrederea, convingerea că tot ceea ce era omenească puțină va fi făcut, că nici un efort nu va fi precupeștit, iar de la ușa lui nimeni nu a plecat neconsolat, neîndrumat, după cum el a înfruntat suferința semenilor săi fără să ia seama de condiția materială a pacientului.

Doctorul Aurel Coșocaru, fără îndoială, și-a respectat sacrul jurământ al lui Hypocrat din Kos, iar oamenii l-au răsplătit cu dragostea, prietenia și admirația lor nemărginită.

L-am cunoscut îndeaproape în împrejurări diverse, ca medic la patul de suferință al părintelui meu, în ultimele luni ale războiului când, astănd să situația noastră în urma refugiu, nu a dorit pentru nimic în lume să accepte onorariul cuvenit, ajutându-ne chiar cu medicamente și transportându-l pe tatăl meu cu eleganță să limuzină la sanatoriul de la Șanțuri pentru un examen radiologic. Așa cum l-am mai caracterizat, vorbea puțin, cu rost, hotărât un om al săptei, crescut, se vede treaba, într-o familie de gospodari în care povestea celor săptă ani de acasă era o realitate pe care se edifica temeinicia întregii sale vieți.

L-am cunoscut apoi, peste ani, în calitate de părinte al elevului meu de la liceul Andrei Șaguna, Dan Cojocaru, distinsul inginer de astăzi. Discutam despre o nevinovată strengărie a odraslei, lipsită de semnificații majore în ansamblul comportamentului, îi atrageam doar atenția cum se cuvine să o facă un profesor unui părinte. Îmi amintesc și acum solicitudinea doctorului, abordarea corectă a observației mele, intervenția sa plină de înțelepciune, impresionantă prin luciditate și respect al adevărului, poate, la fel de benefice și salutare ca și efectele unei terapeutici corecte ale unui caz diagnosticat cu remarcabilă precipere profesională.

Evocarea chipului celui care a fost doctorul Aurel Cojocaru o consider, mai întâi de toate, o datorie morală, față de un om care a dăruit semenilor săi atâtă bine, implindu-le speranțele, salvând de amenințarea morții copii, tineri și oameni în puterea vârstei, care, în împrejurări nefericite, s-au confruntat cu situații limită.

Când acum aproape 43 de ani s-a auzit de pensionarea doctorului, un fior al unei sumbre neliniști i-a cuprins pe foarte mulți

săceleni; plecarea lui era asimilată unei amenințări, unei privațiuni de ocrotirea unui om ce simboliza până atunci speranța, salvarea din perfida încleștare a bolii și suferinței.

Fie ca portretul doctorului Aurel Cojocaru, aici evocat, să sugereze urmășilor săi întru nobila artă a lui Hypocrat gândul plin de noblețe al unei posibile comunicări ideale dintre cel chemat să vegheze asupra sănătății oamenilor și cei de el ocrotiți. Așa era odată și într-un fel erau toți fericiți, iar afecțiunea și admirarea faceau casă bună, fiind ambele la mare cinste în reprezentarea săcelenilor de odinioară, iar răsplata cuvenită celor ce își făceau cu cinste datoria, pe măsură.

(va urma)

Dimitrie Cazacu

P. S. În numărul următor al revistei noastre va fi evocată personalitatea distinsului medic Dumitru Dumitrescu Pârvu. Rog pe toți prietenii noștri care dispun de fotografii sau alte documente interesante ce ar putea să intre în cuprinsul evocărilor noastre să mă contacteze la telefonul 0268/310747

Dr. Aurel Cojocaru (1898-1997)

NICOLAE POPEA, CONTINUATOR AL OPEREI MITROPOLITULUI ANDREI ȘAGUNĂ IN RIDICAREA SPIRITALĂ A ROMÂNIILOR TRANSILVĂNENI

Luerare prezentată la simpozionul "Săcele - Trecut, prezent și viitor" 2005
 Ne-am propus să realizăm o privire sintetică la Institutul Teologic din Sibiu (a activat până în 1870) și asupra unei dimensiuni exemplare a personalității postul de secretar eparhial (1854), consilier, vicar episcopului Nicolae Popea. Viața fiului de preot din arhiepiscopesc (1870). Tot la îndemnul mitropolitului Satulungul Săcelelor are în componența ei valențele Andrei Șaguna se călugărește (1856), luându-și numele luptătorului, în sens istoric transilvan a intelectualului Nicolae, în locul lui Neagoe avut la botez. apărător al școlii românești, al limbii române, pentru Nicolae Popea a fost unul din cei mai de seamă drepturile, dreptatea și demnitatea românilor și, nu în militanți pentru drepturile românilor din Transilvania. În ultimul rând, pentru unitatea națională.

Nicolae Popea, fără a forța nota caracterizantă, este un strălucit descendent al Școlii Ardelene, al începuturilor culturii române moderne în ciuda istoricei trăiri administrative și politice separate a românilor.

Dimensiunea în istoria formării intelectualității românești din Transilvania, ne arată că în secolul XIX-lea, pe măsura modernizării societății românești, se formează o elită constituită din tineri români orientați nu numai spre teologie, ci și spre drept, filozofie, medicină, politehnica, arte frumoase, inginerie militară, comerț. Ascensiunea în învățământul superior a fost favorizată de dezvoltarea colegiilor românești din Transilvania precum cele din Brașov, Blaj, freeventate și de Nicolae Popea. La Cluj, unde a urmat dreptul, a fost coleg cu Avram Iancu, Alexandru Papiu Ilarian, Axente Sever și alții tineri români care vor avea rosturi de seamă în viața politică și culturală a Transilvaniei și a Regatului României.

În această perioadă Viena continua să dețină poziția centrală în instruirea tinerilor. Dacă în secolul al XVIII-lea, majoritatea studenților români provineau din rândul greco-catolicilor, în secolul al XIX-lea Biserica Ortodoxă își creează propriul sistem de burse, așa-numitul Fond Sidoxial de care beneficiază în prima jumătate a veacului 14 tineri de religie ortodoxă, între ei fiind și

la Institutul Teologic din Sibiu (a activat până în 1870) și postul de secretar eparhial (1854), consilier, vicar episcopului Nicolae Popea. Viața fiului de preot din arhiepiscopesc (1870). Tot la îndemnul mitropolitului Andrei Șaguna se călugărește (1856), luându-și numele Nicolae, în locul lui Neagoe avut la botez.

Nicolae Popea a fost unul din cei mai de seamă militanți pentru drepturile românilor din Transilvania. În 1848 era căpitan în garda românească din Brașov. Mai târziu, ca apropiat al lui A. Șaguna, a participat la adunările național-politice ale românilor din Sibiu și Alba-Iulia, a fost deputat în Dieta Transilvaniei de la Sibiu (1863-1865) și membru al Senatului imperial de la Viena.

Credincios liniei inaugurate de A. Șaguna, este un adept al "activismului" și după crearea statului dualist austro-ungar. A fost președinte al Comitetului național-român (1878-1881) alături de Vincențiu Babeș, G. Barițiu, P. Cozma, Gh. Pop de Băsești, Ioan Rațiu, Visarion Roman. Împreună au fost implicați în mișcarea memorandistă². Nicolae Popea renunță la acest post de onoare, când a observat că majoritatea militanților politici români au adoptat tactica «pasivismului». Retragerea din Comitetul Național Român, după cum a observat istoricul Liviu Maior³, are o cauză generală: intelectualitatea laică începea să-și spună tot mai mult cuvântul în elaborarea, dar și în

² Nicolae Șaguna, "Memorandumul românilor din Transilvania și Banat", în *Revista Română de Istorie*, nr. 1, 1881.

dispută dintre cele două confesiuni românești, greco-catolică și ortodoxă, atestând balanței au contribuit și deseori dispute dintre cele două confesiuni românești, greco-catolică și ortodoxă, atestând evidentă, în cazul românilor după 1830, când în raportul veacului 14 tineri de religie ortodoxă, între ei fiind și

După studiile la Viena, Nicolae Popea este astfel o nouă generație de lideri politici îngrijorați până la remarcat de Andrei Șaguna. I se încredințează o catedră obsesie de o posibilă lipsă de solidaritate națională. Așa

³ Cornel Sighiureanu, *Istoria formării intelectualității românești din Transilvania și Banat în epoca modernă*, Ed. Presa Universitară Clujeană
 Vezi Vasile Netea, *Istorie memorandului românilor din Transilvania și Banat*, Colecția "Transilvania"

Fundatia Regelui Mihai I București 1947 pg 28-36

⁴ Liviu Maior, *Memorandumul filozofia politico-istorică a petitionalismului românesc*, Editura Fundației Culturale Române - Cluj-Napoca, continuare în pag. urm.

continuare

cum a demonstrat-o trecutul, în această parte a Europei, de care avem atâtă trebuință". Aceeași atitudine este religia a contribuit la conturarea identități etnice a popoarelor din zonă. Mai mult, autoritatea civilă avea mai multă incredere în clerul superior. Asistăm aparent la o continuitate, episcopii fiind prezenți în fruntea delegațiilor convocată de Guvernul de la Budapesta în mai 1904, la care au participat Ioan Mețianu de la Sibiu, Victor Milhaly de la Blaj, episcopul Ioan Papp de la Arad, precum și alți factori de răspundere din viața politică și bisericească a Ungariei de atunci. N. Popea este împotriva predării unor materii în limba maghiari. Împotriva cenzurii planurilor de învățământ, manualelor și bibliotecilor școlare de către Ministerul Cultelor și Instrucțiunii.

După moarta mitropolitului A. Șaguna (1873), Vicarul N. Popea a candidat de două ori pentru funcția de mitropolit, în cele din urmă scaunul fiind ocupat de Miron Romanul (1874). Vicarul N. Popea a fost promovat de noul mitropolit, în scaunul episcopal de la Caransebeș, unde va continua munca înaintașului său, Ioan Popasu (1865-1889), interesându-se mai cu seamă de problemele cultural-școlare, devenind un apărător al învățământului românesc. Aceasta pentru că o serie de legi votate după 1875 cereau ca etniile să devină maghiare în limbă și obiceiuri. Este vorba de legile școlare din 1879 (Trefort), legea învățământului secundar din 1883, legea grădinițelor (1891), legea pentru salarizarea învățătorilor (1893). Mai mult, se înăsprea controlul exercitat asupra școlilor confesionale care erau obligate să prezinte autorităților de stat programul de învățământ, propunerii pentru învățători și profesori, inspectorii școlari beneficiind de dreptul de veto în cazul unor indivizi socotiți **periculoși** pentru ideea de stat național maghiar⁴.

Luptător naționalist intransigent, Nicolae Popea a luat atitudine ca membru al delegațiilor ierarhilor ortodocși români (mitropolitul Miron Romanul, episcopul Ioan Mețianu de la Arad), în discuțiile de la Casa Magnaților (Budapesta). Considerând că proiectul salarizării învățătorilor (surprins de Liviu Rebreanu în romanul "Ion", prin refuzul învățătorului Herdelea de a preda, pentru un salarior mai bun, în limba maghiară) reprezintă "un nou atac în contra drepturilor noastre înscrise în lege (Legea naționalităților din 1868), în contra autonomiei Bisericii noastre greco-ortodoxe și, în general, contra dezvoltării noastre culturale" amintea de tratamentul nedrept aplicat "față de naționalitățile nemaghiare și de confesiunile acestora". "Astfel de legi - spunea venerabilul episcop - nu mai pot să dea rezultate în veacul al XIX-lea, când popoarele au ajuns la conștiința națională, ei dimpotrivă, rezultatul va fi acela că din nou se vor tulbura sentimentele publice, se va provoca iarăși dușmănie între diferitele popoare ale acestei patrii, în locul păcii și iubirii creștinești

Apogeul politiciei de maghiarizare prin școală l-a atins două legi școlare din anul 1907, elaborate din inițiativa și îndemnul contelui Apponyi Albert (1816-1933). Legea viză desființarea școlilor confesionale românești, slovace și sârbești și înlocuirea lor cu școli de stat cu învățământ exclusiv în limba maghiară. La cei 81 de ani ai săi, episcopul Nicolae Popea participă la Consistoriul mitropolitan din Sibiu, la redactarea unul memorandum către ministrul Apponyi, memorandum ce a fost prezentat în cadrul unei audiențe din ziua de 7 martie 1907, alături de mitropolitul Ioan Mețianu și episcopul Ioan Papp de la Arad.

Episcopul Nicolae Popea își înserie numele în literatura noastră istorică prin lucrările sale: «Vechea Mitropolie ortodoxă română a Transilvaniei» (Sibiu, 1870), «Arhiepiscopul și mitropolitul Andrei Șaguna» (Sibiu, 1879), «Memorialul arhiepiscopului și mitropolitului Andrei Șaguna sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873» (Sibiu 1889), studii și articole publicate în "Telegraful român" și în alte periodice. Pe baza acestor lucrări, Academia Română l-a ales membru activ al ei în anul 1889, fiind al doilea episcop, după Melchisedec de la Roman, care a meritat această înaltă cinstire.

Slujitor al bisericii românești din Transilvania și Banat, episcopul Nicolae Popea și-a făcut pe deplin datoria față de neamul său, sprijinindu-i toate aspirațiile spre o viață națională proprie. Nu întâmplător activitatea și scrisul său continuă să-i intereseze pe istoricii contemporani⁵.

Am convingerea că anul 2008, an ce marchează un secol de la moartea Episcopului Nicolae Popea, va fi un prilej de nouă evaluare a întregii sale activități din perspectiva începutului veacului al XXI-lea.

**Profesor Ioan Matepiuc
Colegiul Național Alexandru Papiu Ilarian
Târgu Mureș**

⁴ Pr. Dr. Mircea Păcurariu, Politica statului ungăr față de biserică românească din Transilvania în perioada dualismului 1867-1918. Ed. Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române. Sibiu, 1986, pg. 62.63.68.69, 137, 147, 151-153,207

⁵ vezi Corina Teodor, Coridoare Iсториografice o inclusiune în universul scrisului ecclaziastic românesc din Transilvania a anilor 1850-1920. Ed. Presa Universitară Clujeană. Cluj-Napoca. 2003

UN EMINENT SÄCELEAN LUPTĂTOR PENTRU MAREA UNIRE

Publicist și diplomat, George Moroianu a fost una din personalitățile marcante ale vietii culturale și politice românești, remarcându-se și prin contribuția personală la realizarea Unirii din 1918.

Încă din perioada studenției la Anvers (Belgia) și Paris, George Moroianu a promovat aspirațiile românilor, discutându-le cu personalități politice din Anglia, Belgia, Franța, Italia, activitate pe care o continuă apoi, în calitate de consul și atașat comercial al României la Londra, Viena, Odesa.

În timpul studenției este ales președinte al Ligii Culturale a studenților români din străinătate la Anvers, apoi la Paris. George Moroianu publică în ziarele franceze articole despre Memorandumul din 1892, pe care îl numește un manifest național al întregului popor român pentru recunoașterea națiunii române ca egală în drepturi cu celelalte naționalități din Imperiul Austro-Ungar. „... a răspuns: „Cine știe până atunci, acest pământ al procesul Memorandului, intentat Românilor din Ardeal, care porniseră contra guvernului unguresc o plângere împăratului în calitatea lui de împărat, iar nu de Rege al Ungariei (...) a adus ceea ce prigonitorii nu prevăzuseră, punerea pe tapet a chestiunii Românești” (serie N. Iorga). Prietenul lui George Moroianu, Gerard Harry, fondatorul celui dințai ziar politic din Europa (“Le petit Blue”), a oferit românilor posibilitatea de a publica întreg textul Memorandului în jurnalul “L’Independence Belge” și ecouri de la procesul memorandiştilor din Cluj.

Devenit corespondent permanent al ziarelor belgiene și franceze, Moroianu protestează față de măsurile represive luate împotriva memorandiştilor.

În iunie 1893 este invitat la Montpellier pentru a susține o conferință în chestiunea drepturilor române și a solidarității latine.

Figuri marcante, ziare și organizații vest-europene ajung să simpatizeze cu lupta românilor transilvăneni pentru drepturile lor naționale și politice. Dintre peresonalitățile est-europene îl amintim doar pe Lev Tolstoi.

Solidaritatea engleză față de mișcarea memorandistă s-a concretizat prin mitingul din 5 martie 1894 din centrul universitar Oxford. În a treia zi a procesului (11 mai 1894), cu acordul prorectorului Universității Sorbona, George Moroianu organizează și el un miting la care participă 3000 de studenți, profesori și alți intelectuali din Paris care deplâng soarta a 3 milioane de români lipsiți de drepturi.

George Moroianu însoțește numeroși oameni

politici și diplomați, publiciști occidentali cu renume în vizitele lor în România, traducându-le apoi articolele în română. Compatriotii transilvăneanului săceleean aveau prilejul să cunoască astfel opinia vizitatorilor despre starea de spirit și acțiunile românești.

Astfel, în 1909 îl însoțește pe Seton Watson, istoric și om politic englez, în prima sa călătorie în România și Ardeal. Timp de trei săptămâni vizitează cu acesta Blajul, Sibiul, discutând cu Nicolae Iorga, Octavian Goga, Iuliu Maniu.

Un alt grup de intelectuali englezi vizitează în 1911 România și asistă la Blaj la Jubileul de 50 de ani de activitate a Astrei. Clemence Rose, corespondenta vieneză a ziarului “Morning Star” a declarat înainte de întoarcerea la Viena: “N-aș vrea să mor înainte de a mai vizita o dată Tara Românească și Ardealul”, la care George Moroianu va răspuns: “Cine știe până atunci, acest pământ al procesul Memorandului, intentat Românilor din Ardeal, care porniseră contra guvernului unguresc o plângere veacuri cu sângele și sudorile românilor împilați, va deveni una cu al României libere și atunci această a doua excursie va fi mai ușor de făcut și mai bine venită.”

În august-septembrie 1918, George Moroianu întocmește pentru ministerul de externe englez un memoriu privind istoricul participării României la primul război mondial, pierderile materiale și umane, contribuția armatei române la bătăliile de la Mărășești, Mărăști și Oituz, semnificația acestor victorii, eforturile și sacrificiile țării noastre în lupta contra Puterilor Centrale. Memoriu numit “Sforțările României în primul război mondial” a servit pentru cunoașterea aportului României la Conferința de pace de la Paris.

Tot atunci Moroianu a avut sarcina de a obține recunoașterea Marii Uniri de către Occident.

N. Iorga, în cartea sa “Sub Trei Regi”, îl numește: “Ardeleanul care a urmărit să câștige, pentru cauza românească sprijinul cercurilor cele mai influente și al unui număr însemnat de oameni distinși”. Lupta lui George Moroianu pentru realizarea marelui act al Unirii a durat două decenii.

Între timp, devine doctor în științe economice la Universitatea din Tübingen (Germania) în 1897, cu teza: “Legea agrară din 1864 și statutul țărănești în România”, apoi, din 1921, se dedică învățământului economic, predând la Academia de profil din Cluj, al carei rector este între 1929 și 1936, anul pensionării.

Adună cântece, strigături și poezii mocănești,

continuare

unele păstrate în manuscris. Serie studii marcante, dintre care le amintim doar pe cele despre Săcele : "Roul Românilor săceleni în dezvoltarea economică a Principatelor" (1906), lucrare tradusă și în franceză, "Din Moroianu" (1931), "Cărțile Săcelor" (1931), "Cărțile din Săcele" (1938), un fel de "Românie pitorească", în centrul luerării aflându-se farmecul vieții păstorești de odinioară, "Industria casnică din Săcele" (1939).

De-a lungul timpului i s-au făcut numeroase schițe de portret moral. Ne mulțumim să-l cităm pe inginerul Dan Zamfir, "ordonat, intransigent, pedant, dar foarte apropiat de oameni", "un om deosebit, de un bun simț remarcabil și de o modestie rară", "nimeni și nimic nu i-au influențat în vreun fel omenia și cîmtea", "își amintea cu drag, toată viața, de vacanțele petrecute la stâna moșului său, Vasile Gologan"; dar nu uităm nici de cuvintele profesorului Victor Jinga: "o viață onestă, de neprîhănit

românism, zburciumată pe linia unor gânduri inghe, un om drept care a binemeritat de la neamul său, așa a fost și astfel a trecut prin lumea aceasta profesorul George Moroianu". La împlinirea a 100 de ani de la nașterea sa, în anul 1996, în memoria sa a fost înălțat un bust închinat lui George Moroianu în parcul orașului Săcele. În cadrul evenimentului, a fost lansată o monedă comemorativă.

Pentru meritele sale deosebite a fost distins cu Legiunea de onoare a Franței și cu Ordinul Ferdinand I. Nici săcelenii nu l-au uitat, cîndindu-i în fiecare an membră. Deși plecat mare parte din viață, totuși maestrul s-a întors printre ai lui, petrecându-și în mijlocul lor ultimii ani de viață. Mai mult, George Moroianu (era căsătorit din 1913 cu Zina Gore, descendenta unei vechi și distinse familii de români basarabeni) și-a găsit odihnă eternă în curtea bisericii "Sfânta Adormire" din Satulung, aproape de intrarea în biserică, loc de cinste, dar și de veghe.

Mădălina Iacob-Bucurăș
Clasa a XI-a B
Liceul Teoretic George Moroianu, Săcele

UN ZÂMBET, O LACRIMĂ

În amintirea prietenilor noștri, Elena și Marius Butu

Era în luna mai a nefastului an 1952. Un decret nemilos scotea familiile săcelene și din alte localități ale țării, din casele lor și-i pornea pe un drum al pribegiei, al necazului.

Astfel, am ajuns și noi în orașul Dumbrăveni, județul Sibiu. Acolo ne-am întâlnit cu mulți cunoscuți printre care cu familia Marius Butu. Eram cu toții debosolați și speriați. Nu știam ce ne aduce ziua de mâine pentru că orașul era lipsit de orice perspectivă. Încă nu sosise să toți cății trebuiau să vină aici, deci și autoritățile nu își impuseseră restricțiile dure de care au dat dovadă nu peste mult timp.

Așa ne-am hotărât eu și domnul Butu să plecăm la Sighișoara să găsim ceva de lucru. Am ajuns la o fabrică și portarul, nu ca alti portari, a deschis poarta repectuos fără să ne întrebe nimic și ne-a condus la contabilul șef.

Contabilul șef era un băiat Tânăr și când ne-a văzut pe noi s-a speriat foarte tare, la fel și restul personalului de la contabilitate (aveau biroul în aceeași încăpere).

Domnul Butu impunea respect cu felul deosebit de a se prezenta. și probabil, acesta era motivul acestei primiri deosebite.

Apoi a început să-l întrebe pe contabilul șef după ce metodă lucrează, etc. Contabilul șef i-a răspuns că lucrează după „Cartea mare”. Domnul Butu i-a cerut ultimul bilanț pentru că și dumnealui fusese contabil șef.

S-a simțit rumoare printre fetele care lucrau. I-am șoptit domnului Butu că suntem luati drept alții, dar cu felul dânsului joval mi-a zis să stau liniștită.

După „vizionarea” bilanțului s-au adus cafele. Atunci domnul Butu a intrat în problema care ne interesa: „Domnule contabil șef uite de ce am venit noi, la Dvs! Suntem contabili și dorim o slujbă la fabrica Dvs. Suntem cu domiciliu forțat la Dumbrăveni.”

Contabilul șef din palid s-a făcut, dintrodată, albastru, ne-a poruncit să plecăm din fabrică: „Eu nu am voie nici să stau de vorbă cu Dvs. nu să vă angajez! Așteptam un control de la București și am făcut această confuzie”.

Săracul om. Am ieșit în stardă. Un ochi plângăea, altul râdea. Era ceva uimitor, nemaiîntâlnit. Am plecat, înapoi, la Dumbrăveni unde ne așteptau zile, luni, ani de muncă, umiliri și speranță în Dumnezeu. Numai speranța ne-a ajutat să supraviețuim.

Maria Bobeș-Turcheș

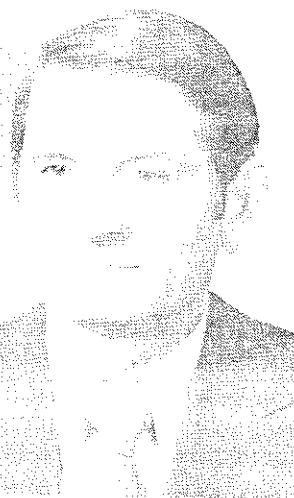
SĂ NU UITĂM

Prin rândurile acestei rubrici aş vrea să aduc o închinare plină de respect și smerenie pentru toți membrii Asociației noastre care, în ultima perioadă de timp, au părăsit această lume. Cu regret și durere în suflet constat că nu au fost puțini. Rând pe rând ne-au părăsit Nelu Orjan, Ștefan Costea, Elena Butu, verii primari Gelu și Viorica Eftimie (născută Gologan), Gică Brătianu, Gheorghe Medianu, Nei Butu.

Cel mai mult m-a zguduit plecarea dintre noi a celui ce a fost **profesorul ANDRONIC MOLDOVAN**.

Cu două zile înainte de a ne părăsi ne-am întâlnit la Biserica Veche din Satulung; a venit împreună cu avocatul Rășnoveanu, am stat câteva minute de vorbă.

Printre altele mi-a spus că nu se simte prea bine dar nimic din felul cum arăta și din comportament nu prevăstea un atât de grabnic sfârșit. Prin plecarea lui precipitată dintre cei vii, Asociația IZVORUL a pierdut unul dintre cei mai valoroși colaboratori. Înzestrat cu talentul lucrurilor deosebite a fost un adept convins în a face totul căt mai aproape de desăvârșire. Cu o cultură vastă, omul acesta a citit enorm, era capabil să susțină discuții ample în cele mai varii domenii. Termină Facultatea la Cluj în 1953, fiind repatriat să lucreze la ziarul "FĂCLIA" din Cluj. Se dovedește ca un bun organizator și un observator fin al evenimentelor acelor ani. Este trimis să organizeze și să conducă o școală de copii orfani din Turda după care este mutat la Brașov ca director educativ al studenților străini din Universitatea brașoveană.

În anul 1958 se căsătorește cu profesoara Tanță Oveseu, fiica unui fost mare comerciant săcelean, după care este trimis să conducă pe rând Liceul din Săcele proaspăt înființat, școala ajutătoare de copii de la Șanțuri și din Predeal, iar din 1964 este încadrat la Institutul Pedagogic din Brașov de unde se pensionează în 1988. Pentru profesorul Moldovan pensionarea nu a însemnat și incetarea activităților ce l-au consacrat. A militat în întreaga-i activitate pentru ideea că o societate, o așezare umană, indiferent de loc și timp, nu-și poate valorifica potentialul decât prin școală, educație și cultură. Fără doar și poate, a fost plăcut surprins să găsească, la noi în Săcele, aplicată în cel mai fericit mod această convingere a domniei sale și asta pentru că mocanii săceleni au gândit în acest fel. El au ridicat lăcașuri de învățământ încă din vechi timpuri, și-au dat copiii – băieți și fete – la școli înalte, ceea ce a făcut ea, în timp, din Săcele să se ridice cadre didactice de mare valoare, intelectuali recunoscuți în întreaga țară și în străinătate. Setea de cunoștere, pasiunea pentru studiu, nevoia organică a tineriei activități perpetue face din profesorul Moldovan un cercetător neobosit al trecutului săcelean cu precădere în domeniul culturii și educației. După 1993 se alătură cu entuziasm colectivului Asociației „IZVORUL”. Experiența mai veche în ale gazetăriei și mai ușoară în domeniul educației îl propulsează printre cei mai

destoinici și mai prolifici membri ai Asociației. Calm și cumpătat, cu o inteligență vie, înzestrat cu multe talente, a fost pentru noi, cei ce ne străngem periodic să dăm naștere "Plaiurilor Săcelene", un adevarat îndrumător, sfătuitor, ne corecta acolo unde ceva nu era bine, fără a face vreodată uz de superioritatea pe care i-o conferea experiența îndelungată. Măsura caracterului său deosebit, a înaltului spirit de familie i-a fost dată de felul exemplar în care și-a îngrijit soția tot timpul căt distinsa doamna Moldovan a fost imobilizată la pat. Nu s-a plâns niciodată, nu și-a manifestat vreo nemulțumire, singura grija mare a lui era să nu pătească ceva și să nu mai poată avea grija de soție.

După operația făcută la București, doamna Moldovan, cu puțin ajutor, a început să umble ceea ce l-a făcut extrem de fericit. Azi sunt convins că și-a cunoscut boala, dar altruismul său deosebit l-a făcut să și-o ascundă ca nu cumva să-i îngrijoreze pe cei apropiati.

Neobosit, se dedică cu patimă și entuziasm activităților desfășurate de IZVORUL. În ultimii ani nu există număr din revistă în care să nu publice un articol iar reușitele de la ultimele manifestări dedicate culturii săcelene î se datorează în mare măsură. A coordonat activitatea de elaborare a materialelor și comunicărilor, a stabilit legătura cu personalitățile ce urmeau să participe la festivități, a întocmit programe pe termen scurt sau de mai lungă durată. Ochiul format să descopere talente, instinctul de educator îl propusează ca principal factor în activitatea desfășurată de IZVORUL. A descoperit și a adus la revistă colaboratorii noi și valoroși, orientându-se cu precădere către tineretul studios din școlile săcelene; încep să apară în paginile revistei poezii, schite, impresii de călătorie prin țară și străinătate. Nu a fost ședință să nu tragă un semnal de alarmă privind necesitatea atragerii tinerilor la activitățile IZVORULUI pentru a-i asigura viitorul.

Bine pregătit ca fond, deosebit de grijuliu și în prezentarea formei, cu o gândire limpede și precisă a contribuit esențial la creșterea valorică a prezentării dar mai ales a conținutului din „Plaiuri Săcelene”, devenind un fruntaș al vieții culturale locale, un descoperitor de talente, de obiceiuri și tradiții vechi de pe aceste meleaguri.

Moartea prematură și neașteptată a profesorului Andronic Moldovan, ne-a zguduit profund pe toți cei ce l-am cunoscut și i-am fost apropiati; o să-i simțim cu precădere lipsa în activitatea Asociației IZVORUL, în redactarea revistei „Plaiuri Săcelene”, golul rămas prin plecarea lui neașteptată va fi deosebit de greu de acoperit.

În numele Asociației Cultural Sportive „IZVORUL” Săcele, al meu personal, aduc un ultim și pios omagiu, o binemeritată recunoștință distinsului și nepretuitului colaborator și prieten Andronic Moldovan, spunându-i după decesul său:

SĂ-ȚI FIE ȚĂRÂNA UȘOARĂ!

Dan Zamfir

LA CEASUL GREU AL DESPĂRTIRII DE UN PRIETEN

A plecat dintre noi un prieten, un domn -superlativul omeniei pe plaiuri transilvane, un om cu suflet mare, dăruit cu harul iubirii de frumos, de semenii și de neamul său, pe care l-a cinstit îndeosebi prin fapta sa, întotdeauna bine cumpănită, prietică intereselor obștii noastre.

Format spiritual în atmosfera școlilor Blajului și a Universității Clujene, Andronic Moldovan și-a onorat cu aleasă demnitate condiția de dacăl și intelectual umanist, confirmând beneficiu înrăurire a tradițiilor și învățăturii dobândite de la înaintașii săi.

Săcelean prin căsătorie cu distinsa profesoară Ovesea, profesorul Andronic Moldovan își extinde afecțiunea sinceră asupra meleagurilor noastre și a generosului lor trecut, materializată în integrarea sa eforturilor asociației culturale-sportive "Izvorul," reconstituirea existenței materiale și spirituale a mocanilor săceleni.

Alături de noi, realmente până în ultima clipă a vieții, unul dintre cei mai vredni și plin de inițiativă organizatorii ai Zilelor Culturii Săcelene din maiul anului acesta, 2005, colaborator al "Plaiurilor Săcelene" chiar și în ultimul său număr, profesorul, prietenul nostru, dar înainte de toate omul de o conduită exemplară, plin de solicitudine, senin și deschis în comunicare, optimistul stăpânit de un admirabil simț al umorului Andronic Moldovan a plecat dintre noi lăsându-ne doar icoana sufletului pe care, fără îndoială, o vom păstra peste timp fidelă ființei și caracterului său de autentic transilvănean.

Prof. dr. Dimitrie Cazacu

În această vară, școala săceleană a fost îndoliată de dispariția neașteptată a unuia dintre reprezentanții ei de seamă: **domnul profesor Ilie Cujbă**

Domnul profesor Cujbă a fost una dintre figurile marcante ale învățământului de aici, distingându-se prin trăsături morale și profesionale deosebite care îi asigură un rol singular în memoria foștilor săi elevi și a tuturor celor care l-au cunoscut.

Pe lângă activitatea de catedră, domnul profesor s-a făcut remarcat, de-a lungul timpului, ca un animator și susținător de nădejde al vieții culturale săcelene, educând tinerele generații în spiritul dragostei și respectului față de tradițiile și obiceiurile acestor locuri.

Pe această linie se înscrie și colaborarea domniei sale, o lungă perioadă de timp, la redactarea revistei locale "Plaiuri Săcelene". Număr de număr, rubrica realizată de dânsul a reușit să fie un îndreptar original pentru folosirea corectă și elegantă a limbii române de către noi toți.

Conducerea Asociației Cultural Sportive "Izvorul" și colectivul de redacție al revistei "Plaiuri Săcelene" regretă profund dispariția bunului lor coleg și colaborator și aduc și pe această cale un ultim omagiu celui care a fost domnul profesor Ilie Cujbă.

Asociația Cultural-Sportivă "Izvorul" aduce pe acestă cale un ultim omagiu domnului Nei Butu, celui care a fost un membru devotat al său, un bun săcelean și un susținător permanent al activităților sale.

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

PAGINI DESPRE PURCĂRENI INGINERUL TIBERIU EREMIE (1875-1937)

Între oamenii de seamă proveniți din rândul mocanilor noștri, o figură aparte este ușatul inginer Tiberiu Eremie.

El s-a născut în comuna Purcăreni în anul 1875. Urmat cursurile secundare ale liceului Andrei Șaguna din Brașov iar mai apoi și-a canalizat întreaga activitate spre inginerie. Și nu oricum, ci cu un devotament extraordinar. Astfel, el ajunge inginer-diplomat la Zurich (Elveția) în anul 1897. Timp de nouă ani el lucrează la „Serviciul de Studii și Construcții al Ministerului Lucrărilor Publice, fiind partener al constructorului Ilie Radu.

Pioner în lucrări cu beton armat, el construiește la Hangu, peste râul Bistrița, primul pod boltit armat și cu fundație cu aer comprimat.

În anul 1906 este antreprenor asociat cu inginerul Costică Vasilescu împreună cu care realizează captarea de apă „Ulmii”, pentru București, captarea de apă „Crângul lui Boz”, pentru Ploiești și captarea de apă pentru Pitești. Specializat în beton armat, Tiberiu Eremie înființează în anul 1907 Societatea „Beton și fier” care realizează o salbă de poduri peste Siret (8 poduri) la:

Biserica „Înălțarea Domnului” - Purcăreni

Adjud, Răcăciuni, Rocna, Dolhasca, Brătești, Pașcani, Roșcani și Talpa.

Se întoarce la râul Bistrița și construiește încă 5 poduri la: Roznov, Costișa, Secu, Buhalnița și Borca. Faima lui se întinde peste tot, primind comenzi și realizând podurile de la Mălin peste râul Moldova, podul de la Liteni pe râul Suceava și podurile de la Săulenii și Popricani peste Jijia.

Realizează poduri dublate peste Teleajen și Cricov. În paralel cu aceasta construiește castelele de apă de la Ploiești și Titu, iar mai apoi castelul de apă de pe Domeniul Coroanei de la Periș.

Prima lucrare cu beton armat din București o realizează tot Tiberiu Eremie: teatrul „Roxy-Lipscani”, în anul 1912.

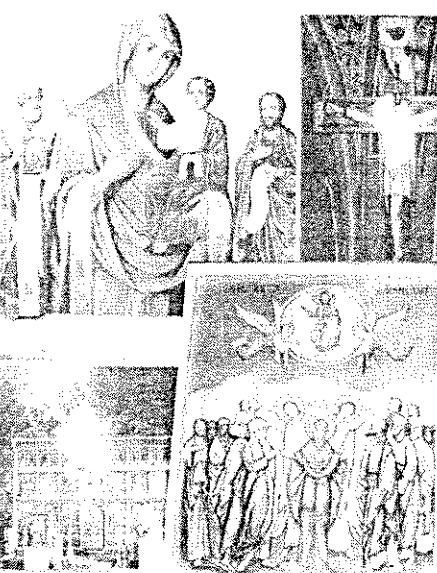
Comenzile vin mereu. Realizează Pasajul „Imobiliara” în 1913, „Palatul Sindicatului Ziaristilor”, mărirea fabricii „Bragadiru”, „Pirotehnia Armatei”.

Urmează lucrări la Căile Ferate unde realizează Ioturile I-IV Cobadin-Bazargic: terasamente și poduri pe linia Pașcani – Târgu Neamț și Roman - Dagău.

În anul 1920 construiește podul de cale ferată pe Crișul Alb iar prima șosea națională, dintre Moldova și Basarabia are un tronson între Lăpușna – Hîncești realizat de Tiberiu Eremie.

Implicit în lucrări la Căile Ferate, lucrează la linia Salonta-Chișinău și construiește poduri peste Crișuri, între Arad și Oradea.

În orașul Unirii, Alba-Iulia, ridică „Biserica Încoronării”, „Sala Unirii” și reședința episcopală ortodoxă din Alba Iulia.

Este o perioadă extraordinară cu realizări pe care nu ne sfum să le numim epocale. Prin noua sa societate, „Intreprinderile Generale Tehnice Inginer Tiberiu Eremie”, ridică: Catedrala din Cluj, una în Blaj, Catedrala din Timișoara, Biserica mare

Biserica mare

Kiseleff-București. Mausoleul eroilor de la Mărășești.

Între anii 1930-1931 se întoarce la lucrări de cale

ferată unde realizează lotul II de cale ferată Bumbești – Livezeni (1930-1931), podul cu bolți de la Albița peste

Prut, podul de la Filiași peste Jiu și podul de la Cluj peste Someș. Edifică fabrica de avioane I.A.R. Brașov, fabrica de locomotive „Societatea Franco-Română din Brăila”,

uzinele „Ford” București, fabrica textilă „Românofir” din Tâlmaciu-Sibiu.

Geniu în construcții, el s-a implicat și în alte domenii în care a excusat. A creat fabrica „Societatea Dâmbovița” care producea ciment, a înființat „Creditul Tehnic”,

Societatea „Electrostar” care producea articole electrice, „Societatea de Materiale de Construcții”. Toate acestea

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

continuare

au fost create și finanțate (unele doar în parte) de către Tiberiu Eremie. Apreciat pentru extraordinara sa activitate el a avut și multe funcții și obligații. Astfel, a fost președinte al „Sindicatului Antreprenorilor”, al „Băncii Sindicatului antreprenorilor”, al „Societăți Culturale Transilvania”, A fost Vice-președinte al „Asociației Regiunilor Dăunate de Război”, al Consiliului de Administrație al „Societăți Patronale” și al „Societății Politehnice între 1908-1918. De asemenea, a fost inițiator al revistei „Ciment și Beton”.

A trăit intens, mereu pe drumuri. În fiecare lucrare de pe întreg cuprinsul țării a pus câte o parte din inimă sa, inimă care a încetat să bată în 1937, la 62 de ani.

Apreciat la vremea sa, a fost dat uitării pentru zeci de ani. Acum ne-am amintit de el și de extraordinarele sale lucrări din care unele încă dăinuie.

Să dăinuie și amintirea sa.

Preot. Petre Drăgan - Purcăreni

CU GÂNDUL ȘI SUFLETUL LA ION SASSU DUCȘOARA

Adresându-mă în primul rând purcărenilor mai tineri, le spun că nu ar trebui să disociem satul Purcăreni de creația poetului și scriitorului Ion Sassu Ducșoara. Ba mai mult, să nu-l separăm de ilustra familie din care Ionel se trage.

Este vorba de o familie de oameni simpli, dar plini de har. În număr adesea împreună cu cei care i-au cunoscut pe toți. În minte unsprezece fiți și fiice ale lui Vasile Sassu. Deosebit de plăcut este să vorbesc despre ei cu Lenuța, care a regretat și regretă că a fost înfiată de o soră a mamei, desprinzându-se, nu însă și cu sufletul, de frați și surori.

Bătrâni au avut cinstea să ţie mesageri ai satului la Alba Iulia în 1918 - o frumoasă pereche care a purces la drum, lăsându-l pe pruncul Ionel acasă.

Nea Vasile a fost și un destoinic primar al satului nostru. În afară de Ionel, primul născut, au trăit și s-au ridicat din sat "Doiniță", fost director adjuncț la Uzina 2, trei actori: Constantin, Emilian și Vasile, acesta din urmă mort de timpuriu; fetele - Mărioara, Veronica, și Lenuța de care am amintit, un inginer și un ofițer mai puțin prezenti în sat după anii copilariei, dar și un pictor și un șahist renumiți.

Vorbind despre drumul creației lui Ionel, trebuie să amintim despre legătura lui cu revista "Plăiuri Săcelene" în care a publicat, adăugând încă un "s" - ca să nu se creadă că este sas - și Ducșoara, denumirea unei pădurici, fermecătoare. Poetul are o fiică profesoară, acum pensionară, despre care ar merită să vorbesc pe îndelete în alt articol.

Locuind foarte aproape de casa părintească a "sașilor",

Ionel venea adesea pe la noi, mai ales că o cură pe sora mea. Ne cânta la vioară, ne povestea cu versă și haz întâmplări din viața de elev la școală normală din Făgăraș.

Greu de crezut astăzi ce greutăți a avut de întâmpinat! Nu prea avea manuale, noroc că era la internat și se ajuta cu colegii. Cea mai cumplită întâmplare a fost drumul pe care l-a făcut la Timișoara să dea examen la o școală de subingineri, unde nu se plătea și de unde putea ajunge pe leafă. Examenul însă se dăduse și el nu avusesse decât bani de dus. Atunci a pornit pe jos, făcând tot felul de munci ca să se întrețină. Pe o pajiște din zona Hunedoarei era căt pe ce să fie mușcat de o viperă.

Acum când scriu am în față lucrări ale acestui ilustru purcărean: o culegere de folclor literar local "Poiana Narciselor", "Musafirul de dimineață", "Comoara lui Carole", proză și poezie, pline de sensibilitate și de umor inconfundabil.

Să găsim și să păstrăm mereu în suflet un loc pentru Ion Sassu Ducșoara!

Trec cu emoție pe lângă casa în care s-a născut și a copilărit. Îl regăsesc și în podul cu amintiri al casei mele părintești sau pășind pe străduța din Brașov care îi poartă numele.

Simțindu-l din familie îi recit adesea versurile dedicate surorii mele, (acum "dinecolo" ca și Ionel):

"De parte unde un tril de ciocârlie
Sfiosul sat de taină zării leagă.

Ne vom trăi viața întreagă
În muncă, dragoste și poezie."

Nicolae Prosan - Purcăreni

LUCIAN BLAGA ÎN PERSPECTIVĂ SÄCELEANĂ

Deschizând „sfânta carte a trecutului” ca să-l parafrasăm pe istoricul N. Bălcescu, revenind pe meleagurile noastre, și fiindcă norocul ne-a adus în față un număr jubiliar al revistei Plaiuri Säcelene, aflată în al cincilea an de apariție, (nr. 10-11-12-1938), nu mare ne-a fost mirarea, descoperind un titlu cu totul de senzație pentru trecut, dar mai ales pentru noi, cei de acum.

Articolul se numește „Lucian Blaga și regiunea Säcelor” și este scris de prof. Vasile Bâncilă, colaborator al revistei, semnatar al rubricii Cronică filozofică.

După o referire la relația omului modern cu spațiul existențial care presupune o bună cunoaștere a istoriei locului, a trecutului acestuia, a destinelor care s-au consumat și a virtualităților existente, autorul articolelor se referă la realitățile säcelene, bogate într-o măreată istorie, din păcate, necunoscută pe deplin în spațiul extracarpatic, care ar putea atrage pe oricine, l-ar face să trăiască aici, l-ar influența din punct de vedere sufletesc.

Din spațiul apropiat Säcelor face parte și trecerea prin Brașov, cu popasul de opt ani la liceul A. Șaguna, a copilului și adolescentului care avea să devină filozoful și poetul Lucian Blaga.

Destinul său creator a avut norocul să se dezvolte în perspectivă de plai, de spațiu ondulant, format din alternanță deal-vale și a fost hărăzit ortodoxiei.

Se pare că poetului de la Lancerăm i-au fost cunoscute minunatele plaiuri säcelene atunci când a conceput lucrarea „Spațiul mioritic”, iar Blaga însuși își va aminti de acestea când va scrie piesa „Meșterul Manole”. Unul din personajele-simbol ale piesei, călugărul zidar, îi spune întăriului căruș: „Scheilor gurești le lași brașoavele: aduci piele, lemn de stejar uscat în cuptoare de meșteșug, scoabe de fier, cuie mari și mici, stranele le tăiem aici;

aduci uleiuri pentru catapeteasmă, zugrăvelnițe (bidinile) cu păr de mistret și nu uită mătasea. Toate asta pentru biserică...”

Adolescența brașoveană în spațiul Säcelor a poetului-filozof e un fapt ce trebuie subliniat. Atunci elevul Blaga s-a apropiat de filozofie, atunci a pus pentru prima dată niște întrebări lui Dumnezeu, atunci s-a inițiat în doctrinele marilor filozofi și a făcut primele încercări de articole filozofice ce vor fi publicate în volumul „Pietre pentru templul meu”.

Dacă e adevărat ce spune criticul francez E. Faguet că „în viață realizezi intuițiile tineretii”, epoca studiilor la Brașov, ale adolescentului Blaga trebuie cercetată pentru o bună înțelegere a operei poetică-filozofice.

Forma de plai, realitate în această parte de țară, de unde au plecat ciobanii creatori de doine și de miorite, s-a sădit în sufletul lui Blaga, plaiul acesta din preajma Brașovului a stat mult timp înaintea ochilor autorului „Spațiului mioritic”, la vîrstă când „ochii sunt mai spirituali”...

Nu se poate face abstracție de trecerea lui Blaga „filozoful plaiului”, pe aici, prin „soborul acesta de plaiuri” unde Brașovul și Säcelele își trăiesc destinul alături.

În palmaresul Säcelor trebuie trecut și numele gânditorului și poetului L. Blaga, în a căruia operă plaiurile și ritmurile ciobănești au o transfigurare spirituală.

Säcelenii au călătorit în vremuri cu oile și cu negoțul în spații din cele mai înținse.

Ceva din ființa lor, din spațiul lor de origine, va călători pe drumurile statonice ale ideilor, așa cum au fost gândite și înmânunchiate în creația aceluia, ale căruia contemplări de adolescent s-au purtat îndelung pe aici.

Prof. Florica Lupu

PASTILĂ DE CUGETARE

Din cărți și reviste adunate

Și la lume îarăși date.

(Aforisme, expresii, locuțuni, proverbe, panseuri, cugetări celebre etc.)

Panseuri despre sănătate,

- Sănătatea este suportul solid al fericirii. Păstrează-ți sănătatea corporală pentru că numai așa vei avea și o minte sănătoasă (conform dictonului latin: “mens sana in corpore sano”)
- Cauza tuturor bolilor este modul greșit de viață. (Fără comentarii)
- Băutura este bună dar numai cu măsură! Primul pahar de vin bun să-l bei la masă cu plăcere după o mâncare bună, al doilea pahar, numai dacă trebuie, îl bei pentru companie, al treilea pahar dacă îl bei te vei lăuda și vei spune prostii sau vei face lucruri regretabile! Dacă vei continua să bei te vei îmbăta și te vei face de râs față de cei prezenti. Dacă nu te oprești și vei continua să bei vei deveni violent (și vei căuta motive de ceartă, bătaie etc.) sau vei cădea în comă alcoolică, putând urma decesul!

Notă: Fiecare înțelege cât poate sau cât vrea să poată.

Nicolae Drăghici - Profesor pensionar

ANUNT

În cursul lunii noiembrie sau decembrie 2005 va apărea volumul de evocări, amintiri și analiză a istoriei liceului Andrei Șaguna, intitulat „Liceul Șaguna la ceasul etericelor amintiri” semnat de domnul prof. dr. Dimitrie Cazacu. Cei interesați de achiziționarea acestei cărți sunt rugați să-și anunțe adresa sau numărul de telefon spre a fi înștiințați asupra datei orei și locului unde va avea loc lansarea.

Telef. 0268-310747

RECVIEM MARTIRILOR

"...pentru preamărirea jertfei eroilor martiri, învățătorilor români bucovineni Dumitru și Ioan, foști în armata austroungară, executați în octombrie 1916 și aruncați în gropile săpate de ei, neprimind să lupte împotriva fraților români"

(inscripție pe o Troiță săceleană)

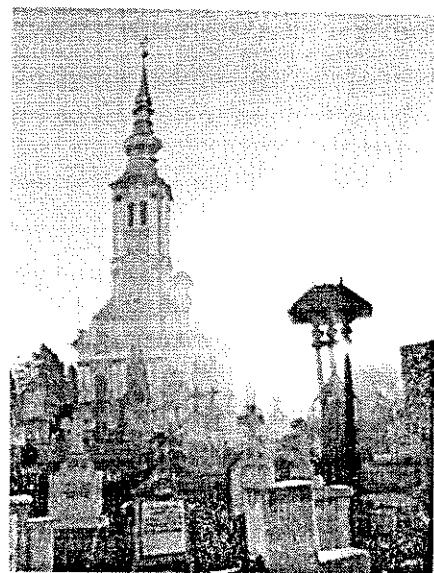
În vechea aşezare mocănească, la Satulung, sub margine de deal.
În cimitirul "Sfânta Adormire", pe o Troiță din stejar, sculptate
-s două nume de Martiri - cătane jertfite-n lupte duse în Ardeal;
Doi frați bucovineni aflați sub arme, ce-au vrut să moară demn, în
libertate.

Erau învățători - oameni cu carte, siliți să poarte steaguri de străin,
O sabie habsburgică și-o flintă, că-așa suna porunca de "stăpân".
Dar sufletele lor, purtarea, crezul, erau al celui mai curat creștin,
Iar sentimentul-adânc sădit în inimi, era doar unul singur: de român.

Ajunși în marș pe creste carpatine, acolo unde vulturi străjuiesc,
Cei doi au sărutat pământul Tării, au pus de-o parte arma, la piei,
Și au jurat cu inima și gândul la chipul sfînt al Tatălui Cereș
Că nu vor trage să-și împuște frații de-o mamă, România - Tara lor.

Atunci, călăi cu trese, aflați în fruntea trupei, urlând, au ordonat
Să-și sape singuri groapa, de le e drag pământul din care au venit.
Și în amurg de toamnă, rafală ucigașă cu plumbi i-a împoșcat;
Cei doi, privind Înaltul, au îndoit genunchii și-apoi s-au prăbușit....

Când dangăte de clopot răsună peste dealuri, purtate de zefir,
Și când duios un preot își cântă liturghia și psalmii în anivon,
Bătrâni, copii și tineri, opriți lângă Troiță, în colț de cimitir,
Aprind o lumânare și spun o rugăciune, cinstind o amintire: *Dumitru și Ion.*

Colonel (r) Gheorghe PĂȘESCU,
Asociația "CULTUL EROILOL" – Brașov
FUNDATIA NAȚIONALĂ "NEAMUL ROMÂNESC"
Despărțământul Central ASTRA-Brașov

RUGĂCIUNE DE SFÂNTA TREIME

*În numele Tatălui, al Fiului, și-al Sfântului Duh,
Amin!*

De Sfânta Treime cucernic mă-nechin,
Îți văd chipul, Doamne, în Cerul de Sus:
Cu Tine, alături e Domnul Iisus,
Iar sufletul nostru, aici, pe pământ,
E plin de Credință, de Duhul cel Sfânt.

Primește-ne, Doamne, iubirea creștină:
Ne mântuie, astăzi, prin Vrerea- Ti Divină.
Prin Sfânta Treime ne iartă păcate -
Și dă-ne Luminiș și gânduri curate.
Mai dă-ne, Părinte, prin Mila Ta mare,
La toți sănătate, speranță, răbdare
Și neredere fermă că ziua ce vine,
Vă fi tot mai bună, mai plină de Tine.

La rându-ne, Doamne, adânc ne rugăm -
Că-Ti suntem supuși ce-n gând Te păstrăm.
În inimi și-n cuget, cu-n treaga ființă
De dragoste plină, de Har și Credință...
Acestea sunt, Doamne, adânci simțăminte
Ce-Ti punem în față prin simple cuvinte,
De Sfânta Treime sfios așternute,
Prin vorbe și fapte sub Cruce născute.
Îngăduie-mi, Doamne, umil să le-nechin
*În numele Tatălui, al Fiului și-al Sfântului Duh,
Amin!*

Biserica "Sf. Gheorghe" Brașov, 20 iunie 2005
Colonel (r) Gheorghe PĂȘESCU

JEFUITORII DE BUN SIMT

Poate, unora dintre noi, acest titlu le pare, cel puțin, extravagant dar, spun eu, din păcate, nu este așa și nici nu pare ca în scurt timp sau viitorul apropiat va fi altfel.

Un popor ortodox și cu rădăcini bine înșipite în educația tradițională, de respect față de semenii, dar mai ales față de părinți, profesori, educatori, instituții ale statului și, nu în ultimul rând, față de superiorii noștri (a se citi: șefii noștri) a ajuns să se confrunte cu situații ieșite din comun, situații care - astfel cum apreciază majoritatea oamenilor de bine din această țară, majoritate ce, tot din păcate, nu este majoritară la numărul de locuitori ai țării - nu a existat în nici un secol al existenței noastre.

Trecem pe stradă și îi auzim pe copiii noștri folosind un limbaj cu mult sub limita suburbanului. Vrem să reacționăm cumva dar de multe ori ne temem de reacții contrare nouă din partea unora ce sunt deranjați de atitudinea noastră și nu, cum de altfel ar fi normal, de limbajul copiilor.

Și ne întrebăm - cumva retoric - cine sunt părinții acestor copii și cine sunt educatorii acestora?

Putem merge în curtea oricărei școli din România. Vom fi înfiorați de același comportament vulgar și violent al generației școlare și tocmai acolo unde scopul este nu numai cartea ci și șlefuirea și modelarea lor.

Cuvântul **democrație** a ajuns speriozare, motiv de pretenții elevate și pancardă de defilare pentru majoritatea maselor care - scăpate din menghina aşezise terori comuniste - au pretenții de aristocrați, în condițiile în care, mulți dintre ei, au o conștiință, o educație și o mentalitate mult *sub nivelul măritii*... Ei sunt cei care se fac foc și pară când odraslele lor, adevărăți Domni Goe școliți la nivelul secolului XXI, sunt eventual urecheate pentru comportament indecent de către dascăli și, în numele magicului cuvânt **democrație**, cer vehement pedepsirea dascălului.

Acești Domni Goe ajung repede și ușor clienți ai Justiției; ei fac cunoștință cu penitenciarele, se școlec și perfecționează **înăuntru** și ies experți. Și acest fenomen se repetă ciclic.

Aflați **înăuntru**, ei cer respectarea cu strictețe a drepturilor omului și nu numai, mass-media face mult tam-tam, se invită la apariții **pe sticlă** fel și fel de neaveniți sau incompetenți, erjați în cunoșcători și specialiști ai drepturilor omului, dar numai ale omului aflat dincolo de barieră.

Căci, nimeni, sau aproape nimeni, nu dorește să vorbească despre drepturile omului normal și civilizat, victimă a pretendenților de drepturi, omul lezat de mitocania, violență și hoția acestora.

A spus cineva care sunt costurile lunare plătite din bani publici, adică ai mei, ai D-stră, dragi români, eu întreținerea lunară a unui deținut?

De s-ar afla, foarte mulți ar cere reintroducerea în codul penal a pedepsei capitale și tot foarte mulți ar fi de acord cu aceasta.

Din păcate, nu suntem încă pregătiți pentru democratie, nu avem educația și mentalitatea pentru muncă și necesitatea acesteia.

Dorim îmbogățiri peste noapte, se fură de la Vlaică până la Opincă.

Și vrem să intrăm în Europa. Și suntem revoltați când unii nu ne doresc nici măcar în preajma lor.

Ne bucurăm atunci când patronii ne oferă locuri de muncă, în condițiile în care statul a devenit neputincios a controla piața muncii, dar, pe de altă parte, îi invidiem, îi înjurăm pentru că au muncit și au realizat să fie patroni. Ne considerăm deștepți, mult prea deștepți, pentru a primi îndrumări de la superiorii noștri. Obosim după căteva ore de muncă și pretindem mărirea salariilor după o săptămână de la încadrare.

Trăim vremuri tulburi și întoarse pe dos. Anormalul a devenit normal și invers. Incompetența este la ea acasă, hoția, minciuna și trădarea la fel, iar corupția a atins apogeul. Cine pe cine să pedepsească când din mașina timpului au coborât hoții mari ca să urce cei mici, aleși de noi, care și ei vor ajunge mari, și tot așa...

Cum să știe Tânărul absolvent de facultate să-și facă meseria, când facultățile din România sunt mai multe decât eiupercile pădurii? Când examenele au fost promovate cu suta de dolari sau euroi ascunse în carnetul de student. Și moara merge...

Dorim să intrăm în Europa. Cât de mult ne este necesar să-o spună alții, mai deștepți ca noi...

Ne ploconim și acceptăm toate condițiile impuse de ei și nu discutăm, cum ar fi normal. Cel puțin așa cred eu și, sincer, m-aș bucura să fie altfel.

Conducătorii noștri, dragi și scumpi, au început, pas cu pas, să modifice codul penal, să-l aducă, cică, la **nivel european**. Trăiește poporul român la nivel european? Sigur, pe de o parte, da; ca și Bulgaria e tot în Europa...

continuare

Am abrogat arhicunoscutul art.200 din codul penal care condamna relațiile dintre persoane de aceeași sex: libertate de gândire și manifestare, spuneau ei. Tradiția poporului român și religia au fost ignorate. Mai departe judecați D-stră.

De câteva zile s-a mai ciunit codul penal: insulta și calomnia, adulterul, vagabondajul rămân de domeniul trecutului.

Putem să ne insultăm ca la ușa cortului, putem să facem afirmații de orice fel, să aruncăm cu noroi în oricine. Vom putea doar să pretendem despăgubiri.

Și dacă părătul este insolvabil? Obținem experiență.

Am condamnat vagabondajul, cel creat de vagabond. Am abrogat vagabondajul, cel creat de democrație... Ar fi trebuit, probabil, să condamnăm și

pe cei vinovați de înmulțirea "vagabonziilor", categorie socială existentă chiar și în societățile pretins înaintate.

Respect față de familie și partenerul de viață nu mai există. Fiecare este liber să aibă iubiți și iubite, atât cât îl ține "fizicul"...

Și toate acestea se întâmplă în condițiile în care criza educațională, în special a tineretului, atinge cote alarmante.

Cum să le explicăm copiilor noștri că femeile au voie să se iubească între ele, că bărbații au voie să facă la fel, că există festivaluri interne și internaționale ale homosexualilor și transsexualilor, că toate acestea aparțin **normalului?**

Ar fi multe de spus. Dar sunt și foarte multe de făcut. Să ne cercăm să facem ceva!

Av. Constantin – Gabriel Radu

ADIO LICEU, BUN VENIT STUDENȚIE

(Sau un nou început)

Nu-mi vine să cred niciodată acum... Era la jumătatea lui septembrie, atmosfera plumburie, nefișește de apăsătoare pentru ceea ce va să urmeze. Adolescența spre maturitate.

Pășiștem în curtea noii mele școli sfioasă, stință, cu o ușoară teamă în suflet, în mijlocul unor oameni necunoscuți care în curând vor deveni colegii mei, mai mari sau mai mici. Eram elevă în primul an de liceu, școală cu renume, dătătoare de oameni destoinici, cu personalitate, răspândiți prin toate colțurile țării (chiar și în străinătate) purtând cu ei educația și învățăturile primite aici.

Niciodată nu mai are importanță dacă a fost greu sau ușor. Sigur este că le-am trecut pe toate, bune, rele, griji, nețăzuri, bucurii, cu elanul tineretii. Au fost și certuri și împăcări, ironii sau impolițeuri peste care s-a așternut vălul alb al iertăciunii. Mă simt datăore să adresez mulțumiri, pentru tot ceea ce a făcut, pe plan profesional, educațional și moral corpului didactic. Multora dintre, de acum, foști profesori, le vom păstra o frumoasă și respectuoasă prețuire.

Desei nu am propus să nu dau nume, nu pot să nu evidențiez personalitatea cea mai pregnantă a școlii,

Cu sinceritatea și fermitatea sa, dar și cu omenia, înțelegerea și bunătatea unui adevarat părinte și dascăl. **Doamna directoare.** Cu siguranță ne vom întâlni, peste ani și ani cu bunii noștri profesori și va fi plăcut să ne strângem mâinile sau să ne îmbrățișăm cu dragoste.

Acum că ne-am luat rămas bun de la școală și tot ceea ce a însemnat ea, cu regretele și emoțiile inerente acestor împrejurări, fiecare dintre noi își va urma calea firească și placabilă.

Anii de liceu au rămas în urmă, s-au risipit ca un flum, o blândă și gingășă mândrăiere a unei adolescențe ireversibile. Această toamnă va însemna un nou început care nu va fi fost posibil fără de ceea ce am terminat de curând.

Primele examene, poate cele mai importante din viață, au fost încreunătate cu lăuri reușite confirmând încă o dată buna reputație a acestui liceu care poartă numele prestigiosului și ilustrului nostru înaintaș "George Moroianu" din Săcele.

DA, mă laud, mă laud tare că am învățat aici...

**Beșleagă Alexandra-Ioana
Fostă elevă a liceului George Moroianu**

UN MUZEU MIC ȘI FERMECĂTOR- SIMBOL AL CONCORDIEI SĂCELENILOR

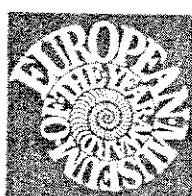
Lucrare susținută la Sesiunea de comunicări științifice organizată cu prilejul
celui de al doilea Congres Cultural al Astrei, Sibiu, 19-21 august 2005
cultural al României. Este adăpostit într-o clădire istorică,
ridicată la 1543 și reclădită apoi la 1804 care a servit
timp de peste trei secole drept Casă a dijmelor (dărilor).

Nu demult, în cadrul competiției internaționale "Muzeul European al Anului 2005" EMA, manifestare organizată sub patronajul Consiliului Europei, în perioada 4-7 mai 2005, a avut loc la Bruxelles decernarea premiilor.

Au fost nominalizate 16 țări cu muzeee intrate în finală, din totalul de 58 de muzeee etnografice înscrise de pe bătrânu continent.

Tările nominalizate au fost: Belgia, Finlanda, Germania, Grecia, Italia, Luxemburg, Norvegia, Olanda, România, Rusia, Spania, Suedia, Elveția, Ungaria și Marea Britanie.

Spre onoarea, satisfacția și încântarea noastră, a brașovenilor și săcelenilor, dintre muzeele de etnografie candidate pentru trofeul anului 2005, Muzeul de Etnografie Brașov – director dr. Ligia Fulga – s-a clasat pe primele 5 locuri, fiind apreciat de juriu, prin acordarea unei Diplome semnată de Excelență Sa dă. Massimo Negri – directorul Forumului Muzeelor Europene, cu sediul la Bristol (Anglia). Se specifică faptul că performanța a fost catalogată "pentru realizarea remarcabilă și calitatea colecțiilor acestui muzeu. Din raportul juriului reiese că "Micul și fermecătorul muzeu din Săcele, prezintă modul de viață al locuitorilor, atât români cât și unguri, într-o manieră interesantă și deosebit de instructivă. Prin această filială a Muzeului de Etnografie Brașov se depun eforturi susținute în scopul depășirii diferențelor culturale care separă uneori cele două entități, cea română și cea maghiară, celebrând diversitatea și diferențele, contribuind la păstrarea lor, totul canalizându-se cu un înalt profesionalism". Muzeul de Etnografie din municipiul Săcele aparține, aşadar, de cel din Brașov și se află situat la cca. 15 km de acest important centru economic și

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al Anului"

Concursul Internațional de Muzeu European al Anului
"Muzeul European al An

continuare

Interiorul tradițional permite vizitatorului să descopere un mobilier rustic cu motive florale caracteristice zonei dar și influenței baroce.

Toate aceste exponate le putem admira parcăgând cele 8 săli ale Muzeului de Etnografie din Săcele.

O splendidă așezare a obiectelor, coroborată cu o curătenie și ordine aproape desăvârșite, îmbie ochiul și atrage înimă vizitatorului mai mult sau mai puțin grăbit, dar dormic să cunoască câte ceva din farmecul și ineditul istoriei acestor pitorești locuri din Țara Bârsei.

În prima sală ne întâmpină o reproducere de epocă (c.f. istoricul maghiar Orban Balazs) înfățișând un grup de bărbați și femei aparținând celor două etnii convețuitoare în zona etnografică Săcele, alcătuită din 56% păduri, 24% pășuni și fânețe și 11% teren arabil la ses.

Pe un perete sunt evidențiate fotografii de familie (sec. 19-20) și alăturat o machetă a unei gospodării țărănești din zonă.

În sălile a doua și a treia sunt expuse obiecte folosite în agricultură și macheta unui şopron.

Una dintre cele mai interesante încăperi, a patra, reconstituie admirabil STÂNA MOCANILOR aflați în transhumanță. Macheta "vorbește" despre prelucrarea cașului cu răvarul, crinta, cupul (sau cupa) de muls, cazamul de fier laptele, găleți, străchini de lemn, putineiul, desagii, prepeleacul, păpușoarele pentru marcat cașul, costumul eiobanilor (sarica), etc.

În această sală ne impresionează două documente scrise și redactate în limba latină și maghiară, păstrate aici cu grijă: "Unul spune" ... Guvernul eliberează lui Oprea Fănică, colon din Șaptesate, un pașaport pentru a merge la Viena". Se arată semnalamentele, vârsta și limbile vorbite. Antonius Sebeș adverește că a plătit taxa pentru pașaport. Pe verso sunt aplicate vizele. Datat: Cluj 9 martie 1822.

Celălalt document spune: "... Josef Wentzel, vicenotar, eliberează lui Oprean Târcă din Cernatu "pașuș" (n.n. pașaport) pe 30 de zile pentru a merge nesupărat în Țara Românească în treburi de neguțătorie. Dat: Brașov, 28 ianuarie 1820." Tot în vitrina respectivă admirăm și o pungă de piele cu diferite monede folosite în epocă.

În sala a cincioa pot fi atent cercetate scule din domeniul tâmplăriei, rotăriei și al dogăriei, precum și o

cărăță minusculă și deosebit de pitorească folosită la treburile casnice.

Sala a șasea adăpostește un interesant teasc (presă) pentru călcăt postavul (stofa) de lână. Primul proprietar și constructorul complexului respectiv a fost Ștefan Beșchea (1865-1935), cunoscut de localnici ca "neam de meșteri bogăți și pricepuți în meserie". Construit în anul 1895, teascul de călcăt stofă a funcționat până prin 1993 și a deservit atât satele săcelene cât și așezările învecinate: Budila, Teliu, Mărcuș, Dobârlău, până spre Vama și Întorsura Buzăului.

Tot aici, admirăm frumusețea portului săcelean care, pentru mocani, e o adevărată marcă de nobilă și identitate a românilor săceleni.

La sărbători, femeile îmbrăcau un costum de mătase brocată, compus din fustă amplă și lungă, laibăr, cămașă cu mânecile din tull brodat, strânsă în manșete brodate cu fir auriu. Talia era marcată de brâul metalic încheiat cu paftale.

Ştergarul de cap a fost înlocuit cu marama albă din borangic, sub care se afla o basma imprimată cu decor căramiziu, numită gimbir.

Hainele de iarnă (dulama, scurteica, ghebuța) erau confecționate din postavuri fine de Brașov și din satinuri naturale căptușite cu blănuri de oaie, bursuc și cu aplicații de jder sau vulpe.

Specific bărbaților era cămașa cu gulerul înalt brodat și numit "guler mocănesc", cioareci albi, chimirul de piele, "doldora de galbeni".

Apoi erau vesta și zăbulul din postav bleumarin, antirii lung din dimie albă ornamentat cu găitane negre, zechea din postav cenușiu, cojocul scurt și pălăria cu boruri largi. În sala a șaptea nu se prezintă un interior ceangăiesc (casa curată) cu mobilă înflorată de inspirație barocă, realizată într-o gamă cromatică policromă. Mobilierul țărănește tradițional e alcătuit din laje pentru șezut, bliidare, armuroaie, colțare, patul înalt, masa și scaunele. "Casa curată" e un spațiu de reprezentare al vieții de familie în momentele ei importante, botezul, nunta sau înmormântarea dar și o expresie eloventă a stării materiale a gospodarului. Tot aici nu se prezintă și componente specifice ale portului ceangăiesc, atât la femei cât și la bărbați.

Sala a opta, ultima, oferă un aspect particular al industriei casnice de la sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul

continuare în pag. urm.

continuare

sec. al XX-lea și anume țesutul maramelor din borangie de către femei specializate din localitatea Purcăreni, vestite sub numele de "ștergărese". Astăzi acestea, din păcate, au dispărut sub impactul neeruptor al modernizării vieții noastre rurale.

Pe vremuri însă, purcărencele primeau numeroase comenzi de la femeile românilor și ceangăilor din zona respectivă, dar mai ales aceste comenzi veneau de la femeile mai avute din Scheii Brașovului, marama fiind piesă de podoabă a capului la sărbători, această maramă mai fiind înlocuind, treptat, ștergarul alb confectionat din bumbac.

Borangicul era adus la Purcăreni de prin partea Muscelului sau importat de aiurea.

Noi, săcelenii de astăzi, ne simțim cu adevărat mândri și profund recunoscători înaintașilor noștri, pentru

că această importantă instituție de cultură – căleată și iubită mai ales de copii și tineri – a fost iată, printr-un fericit joc al sorții, nominalizată în chiar topul select al colecțiilor muzeelor etnografice ale Europei civilizate, iar Asociația ASTRA - "Fratii Popeea" de la Săcele are un motiv în plus de satisfacție deoarece, periodic, organizează bienala manifestare, sub genericul "Tinere văstare la izvoarele spiritualității săceniilor" cu premii care dau substanță și har important locului. Nu trebuie nicicând uitat îndemnul după care e necesar să ne respectăm reciproc, etalându-ne valorile identitare moștenite cu care ne vom prezenta demn într-o Europă a civilizațiilor și înțelegерii între neamurile ce o alcătuiesc întru dorită armonie.

**Prof. Liviu Dărjan
Săcele - Brașov**

ÎNDELITNICIRI TRADITIONALE SĂ NE CONTINUĂM ÎNCEPUTURILE

(Con vorbire cu Marcel Gonțea, oierul brânean stabilit la Săcele)

D-le Gonțea, ne cunoaștem de ceva vreme și vă știu un om așezat și gospodar, un bun român, care duce mai departe ocupația nobilă a strămoșilor noștri – creșterea oilor. Mă bucură de fiecare dată înfațisarea d-voastră sănătoasă și caracteristică mocanului ce nu și-a trădat niciodată plaiul. Cine sunteți, de fapt, stimate d-le Marcel Gonțea?

- Vă spun că m-am născut în urmă cu vreo 48 de ani în satul Șimon (Bran) dintr-o veche și înstărită familie de brâneni cu frica lui Dumnezeu. Am fost acasă cinci frați, 4 băieți și o soră. Eu am picat al patrulea, mai pe drojdie, cum se zice. Atât tata cât și bunicul au fost "din tată-n fiu" oieri. Bumăoară moșu-meu, Isaia Gonțea avea vreo 700-800 de mioare pe care le păștea prin Balta Brâilei și lalomiței...

În tranșumanță, cum se zice domnește...

- Așa, așa. Veneau vara de pe-acolo acasă, în munții cei primitorii ai Azugii: Cazacu, Ceușoaia și prin alte locuri cu iarbă faină pentru vite. Mi-amintesc că eram copil de vreo 8-9 ani și nu mă dezlipeam de stâna tatălui meu. Îmi plăcea traiul de acolo și trăgeam cu ochiul la tot ceea ce făceau ciobanii și baciul.

Când v-ați mărit ce drum ați apucat în viață? Spre ce meserie v-au îndreptat părinții?

- Apoi, ce să zic, vremurile au fost cum au fost. Comunismul ne-a cam dat peste cap. Ai mei m-au dat la meserie, la Brașov, și am devenit cojocar. Îmi plăcea și nu prea ocupația asta, considerată pe atunci bănoasă. Și-atunci, ce mi-am zis: Doamne, e tot mai bine la oi și m-am angajat, prin 1981, baci la unul de-l chemea Oancea Gheorghe, în Bucegi, la Colții lui Boarchez.

Și... uite-așa, prin 82, sprijinindu-mă pe oamenii din Talea (Prahova) am început să lucrez și eu pe cont propriu. Aveam deja vreo 400 de mânzări, 300 de sterpe și vreo 35 de vaci...

A, stai așa, baciule! Te-am prins. Pe vremuri, se zicea că dacă oierii din mărginimea Sibiului țineau vaci la stâna era un lucru de rușine și popa îi "probozea" (certă) duminica, la biserică, făcându-i acolo de râs față de toată lumea. Pe-atunci, nu se știa de "brânză mixtă", baciule...

- Apoi, d-le profesor, treaba-i cam așa. La telemeaua de oae trebuie să folosești numai laptele oii (100%), la cea de vacă tot așa, pe când la brânga de burduf, după care americanii aleargă cu limba scoasă, îi pui 50% de oae și 50% de vacă... Și-ar mai fi apoi și "secretul baciului", pe care nu trebuie să-l știe chiar toată lumea care mănâncă brânză. Nu-i așa?

Când și prin ce împrejurări ași ajuns de v-ați stabilit aici, la Săcele? Ați trădat cumva Branul?

- Nu, n-am trădat niciodată pe nimeni. Dar frate-meu, Radu Gonțea, a fost medic veterinar aici, în cele 7 sate.

continuare in pag. urm

ACTUALITATEA * ACTUALITATEA

Prin el am ajuns și eu săceleean. După Revoluție au început să se schimbe lucrurile. Dacă până atunci Paltinu, Roșca, Capra Mică...” aparțineau” Brașovului, adică “tovarășilor” care-și făceau pe-aici mendrele, acum munții ăștia cu pășune grăsă uite că “s-au întors acasă”, adică aparțin din nou comunității săcelenilor – vestiți crescători de oia dintotdeauna. Mi-am cumpărat aici casă și-am devenit săceleean, totodată recăsătorindu-mă cu o săceleancă. La început oamenii nu mă cunoșteau dar curând s-au convins că-s om serios și mă tin de treabă dar și de cuvânt.

Am devenit, cum se zice azi, patron și mi-am înjghebat-o tărâlă cu peste 100 de oi și vreo 15 vaci. Am angajat 6 ciobani din Prahova și chiar 2 din Gârcini...

Și ăștia nu te mint sau, Doamne ferește, nu te fură...

-Nu. Sunt băieți cinstiți. Îl am baci pe unul Laurențiu Rotaru, de numai 23 de ani. Să știți că e priceput și-mi face treabă bună. N-aș renunța cu una cu două la serviciile sale, pentru că prepară marfă faină care se caută și se vinde bine pe piață, deoarece e de calitate...și...

Apropo, d-le Gonțea, fără a avea pretenția că vă facem reclamă prin presă, pe unde vă desfaceți marfa?

-În Piața Centrală din “Electroprecizia” și în mică piață din cartierul “Ștefan cel Mare” din Cernatu. Vin aici sămbătă dimineață, când adeseori mă întâlnesc cu dumneavoastră.

Discuția noastră se apropie de final. Te-aș întreba acum: Ce gânduri ai pentru viitor, știind că România va intra curând în U.E. și că va trebui să te modernizezi și domnia ta. Lumea zice, mai pe șoptite, că Săcelele vor deveni un adevărat “magnet” pentru străinii vizitatori. Dumneata ce zici, vei ajuta la plămădirea magnetului ăsta sau vei pleca să lucri în străinătate?

-Cum să plec, profesore! Se poate?! Mă bate gândul să-mi aduc și feieroul aici, cu toate că el a urmat școala “auto”. Împreună vrem să ridicăm o STÂNĂ TURISTICĂ la Brădet. Deja am început pregătirile. Vedeți că dau târcoale “magnetului” de care vorbești.

Anul trecut nu te-am văzut la SINTILIE! Ce s-a întâmplat?

-Am avut și eu niște daravele, dar anul ăsta promit că o să fiu prezent la eveniment. Astă-vară m-am chemat la Serbarea de Sf. Mihail, cu bulz și alte preparate. Au fost acolo și niște turiști din Ungaria care au rămas pur și simplu impresionați și tare mișcați de prezența mea.

Îi simțeam mulțumiți de ceea ce găsesc aici, la noi la Săcele și că nu mai vină...

Și, spune-mi, cum rămâne cu STÂNA de la Brădet? Va interesa ea pe cineva când avem din ce în ce mai multe moteluri, baruri, campinguri și alte ”drăcovenii” aduse de pe aiurea...?

O speră și o găndesc că pe un punct de atracție și pentru români noștri și pentru străini. N-ai văzut că minuni s-au făcut pe la Bran? Dar ce. Săcelele noastre să rămână cu turismul mai prejos? Avem pe-aici niște locuri de vis... Dacă unii dintre turiști vor cere, eu personal îi voi căra cu mașina, contra cost bineînțele, până la poalele muntelui, la stâna mea adevărată și vă asigur că vor rămâne încântați de ceea ce vor vedea și simți acolo, pentru unii poate în premieră în viață lor... Noi trebuie, dom profesor, să ne continuăm începuturile și să arătăm turiștilor, dar și ăștora mai tineri de pe la noi, că neamul ăsta al nostru a muncit și a sperat de veacuri și să-i înfrângă cu natura atât de dănică și de frumoasă, de care unii nemorociți își bat azi joc. Să ne întoarcem, zic eu, la demnitatea noastră românească și să nu uităm un lucru: că omul să știe de unde a plecat, de rădăcini, și să caute mereu să progreseze, să-i fie bine și lui dar și la cei din jur.

Să speră că va fi bine și vom ajunge unde vrem și unde merităm...

Baciule, cinstite Marcel Gonțea, să-ți dea Dumnezeu multă sănătate și putere de muncă spre a-ți duce la îndeplinire gândurile astea de te frâmântă.

-Vă mulțumesc și vă asigur că voi rămâne un săceleean de nădejde.

**A consemnat,
Prof. Liviu Dăjan**

DESPRE AGRICULTURA CANADIANA

Lucrare prezentată la Simpozionul "Săcele - Trecut, prezent și viitor 2005"

Dedic acest articol memoriei Domnului Profesor Andronic Moldovan, cel care m-a apropiat de societatea Izvorul și m-a îndemnat să devin învățător de ceea ce învăț

Motto: "Imi place sa cred ca sunt un calator, ea aparțin Sacelelui natal și ea intr-o zi ma voi întoarce acasă."

M-am hotarat să va prezint câteva aspecte ale agriculturii canadiene determinat de trei motive care se regăsesc în titlul întâlnirii de astăzi: "Săcele - Trecut, Present și Viitor".

In primul rand, între trecutul Sacelelor și agricultura canadiană există o legătură prin aceea că organizarea și performanțele agriculturii canadiene de astăzi se apropie de nazuntele înaintașilor nostri Saceleni ca Gheorghe

Dragos, Victor Jinga sau George Moroianu.

In al doilea rand, prezentul confrunta România - și pe noi toți - cu procesul de integrare europeană. Vrand - nevrând și agricultura din Săcele va trebui să se integreze în normele europene. In acest context, multe din practicile din agricultura canadiană - aplicate și în Europa - pot fi utile publicului Sacelean.

Si în al treilea rand, în viitor, inevitabilul pas ce va urma integrării europene este globalizarea. Si aici as vrea să fac o precizare: acest proces nu trebuie privit ca o unire fizică a statelor lumii, ci ca o deschidere economică internațională, ce va permite o circulație aproape liberă a produselor de tot felul - inclusiv a produselor agricole. Prin prisma globalizării, fie că va vine să credeti sau nu, produsele agricole Sacelene vor concura cu cele din aproape orice colt al lumii, inclusiv cu cele din Canada.

In prezentarea mea ma voi rezuma să discut sumar trei aspecte ale agriculturii

canadiene. Voi vorbi despre: organizarea și natura suprafațelor agricole, specificul produselor din agricultura și pretul acestor produse.

In anul 2000 am emigrat în Canada și m-am stabilit în orașul Vancouver, în provincia British Columbia. Aici am inceput să lucrez la Universitatea Simon Fraser, într-un laborator de cercetări în controlul insectelor

daunătoare din silvicultura și agricultura, încercând astfel să continui o carieră de cinci ani de cercetare în același domeniu. Colaborarea mea cu universitatea mai sus amintită s-a fructificat până la urmă cu un Master în Managementul Daunătorilor și cu o experiență de aproape cinci ani, ce cumulează multă munca de teren și cursuri practice, dându-mi ocazia să învățe ceea ceva din agricultura Canadei.

Canada are o suprafață de circa 50 de ori mai mare ca teritoriul României. Numai jumătate însă din această suprafață este dezvoltată, locuită și poate fi cultivată. Suprafețele de teren aparțin Coroanei Britanice

sau unor proprietari individuali. Terenul arabil în Canada aparține mai ales proprietarilor individuali, ca rezultat al multiplelor improprietări, dar și al legilor care, până prin anii '80, permitteau ca orice cetățean al Canadei să ocupe o bucată de teren din domeniul Coroanei pe care o lăua în administrare și o lucră, pentru că mai apoi să ceară spre a-i fi trecută pe nume.

Terenul agricol este împărțit în parcele de dimensiuni mari, de 250-500 de hectare, care au fost create odată cu rețeaua de drumuri construită începând cu vremea cand Canada era o colonie a Marii Britanii. În general, la fiecare milă terestră (cca. 1600 m) a fost construit un drum de la Est la Vest, și la fiecare două mile (cca. 3200 m)

gasim un drum care merge de

la Sud la Nord, astfel că privind din avion, zonele agricole arată ca o tablă de sah. Aceste drumuri nu se modifică de la un an la altul și sunt construite din piatra de balastieră.

Pentru că au o calitate deosebită, drumurile permit deplasarea autovehiculelor cu viteze mari, de 80 - 100 km pe ora.

Parcele de dimensiuni foarte mari necesită

folosirea unor tractoare si a unor utilaje agricole foarte mari cu front de lucru de 15-20 de metri. Un fermier care are teren mult investeste aproape un milion de dolari in utilaje si are in curte un hangar imens, ceea ce contrasteaza cu dimensiunile de cele mai multe ori modeste ale casei redusa numai la strictul necesar. Bineintele ca si eficienta lucrarilor creste odata cu dimensiunile utilajelor agricole. Vreau sa va fac cunoscut cazul unui fermier din Kamsak (provincia Saskatchewan) care lucreaza singur cca. 20.000 acri, adica 8.000 hectare.

Agricultorii canadieni sunt grupati in asociatii agricole pe criterii geografice sau in functie de culturile agricole. Exista deci asociatii ale cultivatorilor de cartofi, de grau etc. dar si o organizatie a fermierilor din districtul Veregin – spre exemplu. Asociatiile agricole au un rol important in negocierea pretului de cumparare a semintelor, pesticidelor, ingrasamintelor, dar fermierii de cele mai multe ori isi executa singuri lucrarile agricole, recolteaza si vand produsele agricole individual. Asociatiile de fermieri au un rol important si in desfacerea produselor agricole, si aici ajungem la celelalte doua aspecte pe care vreau sa le discut astazi: specificitatea produselor agricole si pretul lor.

Daca intrati in orice magazin de legume si fructe din Canada, veti observa o mare diversitate a produselor, dar si o uniformitate a produselor din aceeasi categorie. Acest fapt m-a facut sa definesc produsele agricole canadiene ca avand un grad inalt de specificitate (aceeasi caracteristica o au si produsele din statele Europene si SUA). Aceasta specificitate incepe de la nivelul soiului sau varietatii plantelor cultivate si continua cu criterii bazate pe dimensiuni, culoare, forma, gust, calitate, prospetime, zona de productie, tehnologia de productie, continut de substante nutritive etc. Multe din aceste caracteristici se regasesc pe eticheta oricarui produs, eticheta fiind un element foarte important in comercializarea produselor agricole. Aceste practici, impamantente de ani buni in comerctul canadian, au format un consumator educat, care stie sa identifice cu usurinta produsul pe care il doreste si care va plati pretul cerut pentru un produs care serveste nevoilor sale.

Si am ajuns astfel la ultima parte a prezentarii mele de azi: pretul. Fara doar si poate pretul oricarui produs este ceva relativ. Suma platita astazi in Piata Astra din Brasov pe kilogramul de pepene rosu produs in Mexic, poate sa difere destul de mult de suma platita tot astazi in Sacele sau in Bucuresti pentru exact acelasi produs. Si

trebuie sa acceptam ca este normal sa fie asa! De ce? Pentru ca pretul produselor depinde de multi factori, toti acesti factori gravitand in jurul conceptului de economie de piata. Trebuie sa acceptam ca pretul produselor agricole este determinat de cerere si oferta.

Si in Canada situatia este aceeasi: economia de piata stabileste pretul. Agricultorii canadieni pot influenta doar partial pretul unui produs agricol. Si aceasta influenta nu incepe la vremea recoltei, cand productia este in hambare si urmeaza comercializarea, ci mult mai devreme, in anul precedent sau chiar cu doi ani inainte. Bineintele, ca avand suprafete mari si investitii mari, agricultorii incearcă sa prevada evolutia pietii si astfel aleg foarte atent soiurile de cultura, studiaza si contacteaza pietele de desfacere, participa la cursuri si instruiriri, invata despre tehnologii si utilaje noi, isi asigura culturile, participa in programe de cercetare. Toate acestea au efecte asupra pretului de productie a oricarui produs agricol. Mai departe piata interna sau internationala hotaraste ce bani vor fi platiti pe un anumit produs si atunci se verifica daca decizia agricultorilor a fost una inspirata si a adus profitul prognozat.

Am expus aici cateva activitati mai putin cunoscute majoritatii agricultorilor nostri, sau care au poate doar un ecou teoretic, nu si practic in agricultura saceleana. Dupa parerea mea, agricultura nu va mai putea fi facuta doar ca un hobby, ca o activitate de dupa-amiaza, daca dorim sa facem productie si sa obtinem profit. Pentru a produce cartofi pentru folosinta familiei sau pentru a cultiva doua hectare de mazare, multe din activitatatile prezентate mai sus nu isi au rostul din motive de ineficienta. Daca insa suprafetele cultivate sunt mari si se urmareste obtinerea de profit, este de dorit ca practicile agricole sa fie performante.

Le recomand agricultorilor Saceleni sa formeze asociatii agricole puternice, conduse de specialisti care trebuie nu numai sa cunoasca agricultura, dar care sa participe in procesul managerial, de negociere a preturilor si de desfacere a produselor.

Mai le recomand Sacelenilor posesori de suprafete agricole sa participe la adunările generale ale asociatiilor agricole si la intalnirile de peste an, pentru ca in acest fel vor fi implicați direct in deciziile luate.

Nu in ultimul rand, vreau sa le recomand agricultorilor saceleni sa foloseasca cu grija pesticidele si sa se apropie daca este posibil de agricultura ecologica.

Ing. Lucian Mircioiu -Vancouver, Canada

FOTBAL - divizia B

Interview cu Daniel Bona, antrenorul echipei F.C. Precizia Săcele

Rep. – Ediția 2005-2006 a diviziei B la fotbal a debutat cu câteva noutăți pentru echipa Precizia. Care sunt acestea?

D.B. – În primul rând s-a schimbat conducerea administrativă și este în curs de rezolvare înființarea S.C.F.C. Săcele S.A., ea club de fotbal pe acțiuni, asemenei tuturor cluburilor mari din țară.

Rep. – Ce noutăți sunt în lot?

D.B. – Achizițiile realizate în vară au fost: Merticaru, portar, de la Liberty Salonta, Tudorache, mijlocaș defensiv, de la Predeal via Rapid II București, Iliescu, mijlocaș ofensiv, de la Dinamo II București, Terciu, junior, atacant de la F.C. Brașov, Pungă, mijlocaș, de la C.S.S. Nucet, fost junior al Preciziei, Fodor, tot junior, fundaș stânga de la A.S.A. Tg. Mureș.

eu Suceava am făcut un meci slab, unul dintre cele mai slabe de acasă, iar rezultatul a fost echitabil. Pot spune că până în prezent nu m-a multumit prestația tinerilor din lot, Foca, Moldovan și Tudorache. Mă bucur mult că am reușit să luăm 3 puncte la Moinești. Am reușit să treceam și pragul psihologic de a insera un gol, iar acest gol ne-a adus victoria. Aici trebuie să remarc execuția de excepție a lui Moldovan, săt din lovitură liberă, bară, gol la vinclu.

Rep. – Credeți că evoluțiile foarte bune ale reprezentativei României și echipelor din cupele europene, au reușit să-i motiveze pe jucătorii Preciziei?

D.B. – Este posibil. La Moinești toată lumea s-a angajat la efort și la luptă, pentru că întâlneam una dintre echipele puternice ale seriei. Victoria este cu atât mai prețioasă în

Rep. – La cine s-a renunțat?

D.B. – Au plecat Minescu, Cozma, Boian și S. Marin.

Rep. – Care este obiectivul propus pentru această ediție de campionat?

D.B. – Având în vedere că F.R. Fotbal a venit cu 2 reglementări esențiale, respectiv retrogradarea ultimelor 6 echipe din serie și obligativitatea utilizării pe tot parcursul jocului a unui junior, obiectivul nostru este clasarea în primele 9 echipe.

Rep. – Ce ne puteți spune despre jocurile disputate până în prezent?

D.B. – Din păcate nu am început așa cum ne-am dorit. Înfrângere cu 2-0, în deplasare, la Portul Constanța, egal acasă cu Ceahlăul P. Neamț, egal la Midia Năvodari, tot egal, acasă, cu Cetatea Suceava și în sfârșit victorie în deplasare, 1-0, la Petrolul Moinești.

Ne dorim din tot sufletul să reușim prima victorie acasă în meciul cu Mangalia și prin aceasta, ieșirea din zona minătă a clasamentului.

Rep. – Ce v-a nemulțumit în evoluțiile de până în prezent ale elevilor dumeaovoastră?

D.B. – În general echipa nu a jucat rău, însă plătim tribut ocaziilor imense pe care le-a ratat. Trebuie să recunoșc că,

condițiile în care au lipsit jucătorii de bază, Nistoroschi, Cămpean, Kajesaracz, Mătuță accidentați.

Rep. – Urmează jocul cu Mangalia.

D.B. – Cele 3 puncte câștigate la Moinești nu au valoare dacă nu vom reuși să spargem gheata și acasă, și să învingem Mangalia. Victoria ne va aduce în grafic și ne-ar da liniștea și increderea pentru a pregăti și disputa jocurile viitoare.

Rep. – Ce mesaj aveți pentru iubitorii fotbalului săcelean?

D.B. – Ne bucură faptul că la club s-au produs o serie de transformări vis-a-vis de condițiile de cantonament, de baza materială, acestea datorându-se implicării unor oameni și societăți comerciale cu potențial finanic care și-au dat mâna pentru a asigura condițiile optime necesare realizării performanței la Săcele. Vreau să le mulțumesc pe această cale domnului Săcelean, întregii conduceri a S.C. Electroprecizia S.A., Primăriei și Consiliului Local, domnului Emil Șerban și tuturor oamenilor de afaceri din Săcele și din alte părți, care sponsorizează echipa. Datorită domnilor lor, așa cum spuneam, condițiile la club au devenit mult mai bune, iar noi trebuie să facem totul să răsplătim eforturile dănsilor cu rezultate pe măsură.

A consemnat
Sing. Lucian Zangor

TABEL NOMINAL

cu membrii cotizanti ai Asociatiei cultural sportive "Izvorul" - trum. III 2005

1	Munteanu Gheorghe	500.000	70	Brașoveanu Camelia	50.000	139	Siroc Emil	50.000	208	Beciu Ioan	25.000
2	Costea Dumitru	300.000	71	Bratosin Canu Raluca	50.000	140	Şchiopu Gabriela	50.000	209	Beşchea Florin	25.000
3	Filipescu Dan	250.000	72	Bratosin Maria	50.000	141	Serbănuț Ioan	50.000	210	Bobea Hărileea	25.000
4	Ionas Andrei	250.000	73	Bratosin Sanda	50.000	142	Ştefanescu Dan	50.000	211	Boca Gabriel	25.000
5	Roșuleț Claudiu	250.000	74	Bucelea Victor	50.000	143	Tamás Adrian	50.000	212	Boghe Viorel	25.000
6	Zavarache Constantin	250.000	75	Burtea Anton	50.000	144	Taraș Ion	50.000	213	Bucurenciu Ana	25.000
7	Csere Gavrilă	200.000	76	Califară Gavril	50.000	145	Taraș Mircea	50.000	214	Ciubotaru Sergiu	25.000
8	Lungu Constantin	200.000	77	Chițac Geta	50.000	146	Teacă Mihai	50.000	215	Comă Traian	25.000
9	Săcelean Adrian	200.000	78	Ciulu Mireea Valentin	50.000	147	Teșileanu B. Barbu	50.000	216	Cosma Maria Teodosia	25.000
10	Bărbat Claudiu	150.000	79	Coliban Nicolae	50.000	148	Toțiu Viorel	50.000	217	Coșerea Vasile	25.000
11	Cârsteanu Șerban	150.000	80	Comă Eugen	50.000	149	Tomos I. Maria	50.000	218	Czimbor Alexandru	25.000
12	Erdely Ede	150.000	81	Constantin Ligia	50.000	150	Tutuiu Gheorghe	50.000	219	Daneș Dumitru	25.000
13	Ivan Gheorghe	150.000	82	Cornea Ion	50.000	151	Udrescu Loria	50.000	220	Dinu Popa	25.000
14	Paraipan George	150.000	83	Cosma Ion	50.000	152	Vlad Adriana	50.000	221	Dolea Emilia	25.000
15	Şimon Robert	150.000	84	Crăciunescu Virgil	50.000	153	Voinea Dumitru	50.000	222	Dovâncă Marcel	25.000
16	Tudose Aurel	150.000	85	David Andreea	50.000	154	Voineag Ioan	50.000	223	Dragomir Dănuț	25.000
17	Veres Mihai	150.000	86	Diaconescu Adrian	50.000	155	Zaharescu Marius	50.000	224	Drăgan Mircea	25.000
18	Pană Aurel (Belgia)	140.000	87	Dobrin Ioan	50.000	156	Zait Bogdan	50.000	225	Drăghici Aurel	25.000
19	Albulăt Victor	100.000	88	Drăgan Petre	50.000	157	Zbarcea Maria	50.000	226	Eftimie Virginie	25.000
20	Bodeanu Gheorghe	100.000	89	Drăghici Valentin	50.000	158	Dirjan Liviu	45.000	227	Filip Livia	25.000
21	Bulea Horia	100.000	90	Ene Anca (Tudoran)	50.000	159	Arion Mircea	40.000	228	Flangea Roxana	25.000
22	Cojocneanu Olimpia	100.000	91	Ene Gheorghe	50.000	160	Crișan Emil	40.000	229	Georgescu Ioan	25.000
23	Dobrinaș Mihai	100.000	92	Filip Mihai	50.000	161	Ghișoiu Dorin	40.000	230	Ghiu Petre	25.000
24	Dogaru Aurel	100.000	93	Filipescu Gheorghe	50.000	162	Nechifor Constantin	40.000	231	Gologan Ion	25.000
25	Gheorghită Mutu Petre	100.000	94	Filipescu Octavian	50.000	163	Primăvărăș Victor	40.000	232	Gonteanu Mihail	25.000
26	Ioneț Adrian	100.000	95	Floreșcu Gheorghe	50.000	164	Radu Adrian	40.000	233	Grozea Gheorghe	25.000
27	Jinga Victor	100.000	96	Ghinescu Horia	50.000	165	Ştefan Mircea	40.000	234	Guju Ștefan	25.000
28	Lala Dana	100.000	97	Gîrcăeg Viorel	50.000	166	Bilan Florin	30.000	235	Iacob Ciprian	25.000
29	Lala Elena	100.000	98	Homoțoreanu Antonia	50.000	167	Bobanu Șerban	30.000	236	Ioni Ștefan	25.000
30	Lato Ioan	100.000	99	Imre Gabor	50.000	168	Batu Ioan	30.000	237	Iordache Gabriela	25.000
31	Mircioiu Lucian	100.000	100	Jerău Gheorghe	50.000	169	Batu Mihai	30.000	238	Ivan Adrian	25.000
32	Miocanu Tarciziu	100.000	101	Lăcătuș Marianna	50.000	170	Cajan Pandrea Aurel	30.000	239	Ivan Daniel	25.000
33	Mosoiu Alin	100.000	102	Manea Vasile S.U.A.	50.000	171	Cioroianu Aurelia	30.000	240	Jinga Romulus	25.000
34	Pareu Alexandru	100.000	103	Mija Adrian	50.000	172	Clinicu Sorin	30.000	241	Lata Viorel	25.000
35	Popa Virgil	100.000	104	Mitrea Anna	50.000	173	Dima Marcel	30.000	242	Lazăr Costel	25.000
36	Radu Gabriel	100.000	105	Mitrea Gheorghe	50.000	174	Dineac' Constantin	30.000	243	Leb Mircea	25.000
37	Sălișteanu Vasile	100.000	106	Molnar Cornel	50.000	175	Donciu Ciprian	30.000	244	Leșescu Mihai	25.000
38	Tarăs Octavian	100.000	107	Moraru Florin	50.000	176	Erdely Csilla	30.000	245	Lupu Nicolae	25.000
39	Torăz Răzvan	100.000	108	Moroianu Gheorghe	50.000	177	Ghiu Roxana	30.000	246	Măzăre Traian	25.000
40	Bărsan Florin	75.000	109	Mot Teodor	50.000	178	Ghiuță Benone	30.000	247	Median Dan	25.000
41	Bănești Florin	75.000	110	Munteanu Cornel	50.000	179	Gologan Dan	30.000	248	Median Traian	25.000
42	Beşchea Dan	75.000	111	Munteanu Nicolae	50.000	180	Giroza Constantin	30.000	249	Mihu Cornel	25.000
43	Beşchea Ioan	75.000	112	Munteanu Sabatinu Ilie	50.000	181	Ionescu Nicolae	30.000	250	Modest Zamfir	25.000
44	Ufimite Ioan	75.000	113	Munteanu Ștefan (Sibiu)	50.000	182	Kapui Elisabeta	30.000	251	Mogos Ghe. Lucian	25.000
45	Matopean Daniela	75.000	114	Munteanu Vasile	50.000	183	Kristaly Edit	30.000	252	Moraru Adrian	25.000
46	Mărculescu Radu	75.000	115	Nechifor Septimiu	50.000	184	Munculea Gelu	30.000	253	Munteanu Mihail	25.000
47	Năpăruș Camelia	75.000	116	Niculescu Gheorghe	50.000	185	Munteanu Dan	30.000	254	Munteanu Mireca	25.000
48	Lupu Ștefan	60.000	117	Ocneanu Dorel	50.000	186	Muscă Nicușor	30.000	255	Munteanu Valentin	25.000
49	Median Susana	60.000	118	Onica Ioan	50.000	187	Neacsu Lucian	30.000	256	Muscalu Vasile	25.000
50	Median Valeriu	60.000	119	Őslobanu Dan	50.000	188	Păsăreacă Călin	30.000	257	Nagy Stefan	25.000
51	Zangor Lucian	60.000	120	Percig Celu	50.000	189	Petrea Ștefan	30.000	258	Necula Dan	25.000
52	Andronic Maria	50.000	121	Peter Saru	50.000	190	Petratiu Emil	30.000	259	Necula Stelian	25.000
53	Anton Alexandrina	50.000	122	Petrescu Romeo	50.000	191	Popescu Nechita	30.000	260	Nîțescu Adrian	25.000
54	Avasilichioane Ioan	50.000	123	Poenaru Laurențiu	50.000	192	Prundeanu Liliana	30.000	261	Oceneanu Luca	25.000
55	Badea Mircea	50.000	124	Popescu Constantin	50.000	193	Sabă Viorica	30.000	262	Oncioiu Maria	25.000
56	Balint Iuliu	50.000	125	Popescu Ilie	50.000	194	Spirchez Viorel	30.000	263	Păsăre Adrian	25.000
57	Banciu Gheorghe	50.000	126	Rănoiveanu M-Londra	50.000	195	Şendruică Maria	30.000	264	Paseu Liviu	25.000
58	Barbu Nicolae	50.000	127	Rănoiveanu Paul	50.000	196	Ursut Gabriel	30.000	265	Poenaru Roxana	25.000
59	Balan Cătălin	50.000	128	Rănoiveanu Ștefan	50.000	197	Acsinte Anca	25.000	266	Popescu Mihai	25.000
60	Belentă Eugen	50.000	129	Rohu Adrian	50.000	198	Alexandrescu Emil	25.000	267	Pralea Radu	25.000
61	Bengu Danut	50.000	130	Roșuleț Abigail	50.000	199	Alexandru Ion	25.000	268	Prosan Nicolae	25.000
62	Besoiu Marian	50.000	131	Roșuleț Mirela	50.000	200	Anghel Adrian	25.000	269	Rădu Mihael	25.000
63	Boberșchi Dan	50.000	132	Roșuleț Valeriu	50.000	201	Banciu Neculai	25.000	270	Răchită Valeria	25.000
64	Boțeș Gabriel	50.000	133	Sisermani Eugen	50.000	202	Barbu Mircea	25.000	271	Răglean Floarea	25.000
65	Boțeș Gheorghe	50.000	134	Spiru Gheorghe	50.000	203	Barbu Petre	25.000	272	Sărbu Corneliu	25.000
66	Boțeș Ioan	50.000	135	Stanciu Vasile	50.000	204	Barna Ioan	25.000	273	Simion Adriana	25.000
67	Boțeș Ovidiu	50.000	136	Stoia Gheorghe	50.000	205	Bărsan Nicoleta	25.000	274	Sorban Stefan	25.000
68	Boțeș Gheorghe	50.000	137	Stoian Linda	50.000	206	Bănești Roxana	25.000	275	Stora Constantin	25.000
69	Boțeșeanu Alexandru	50.000	138	Stroe Constantin	50.000	207	Bălan Nicolae	25.000	276	Stoia Miucă	25.000

continuare

277	Serbanut Flavia	25.000	327	Radu Ramon	20.000
278	Serbu Adrian	25.000	328	Saraflie Ioan	20.000
279	Serbu Andrei	25.000	329	Stamate Gheorghe	20.000
280	Serbu Iulian	25.000	330	Szasz-Sebeşy Paul	20.000
281	Sipos Ioan	25.000	331	Şerban Corneliu	20.000
282	Stefan Remus	25.000	332	Şerbănescu Adrian	20.000
283	Tătărescu Basil	25.000	333	Tabărăş Anca	20.000
284	Teodorescu Nicolae	25.000	334	Tătaru Iuliana	20.000
285	Teşileanu Costin	25.000	335	Turoti Roxana	20.000
286	Teşileanu Emil	25.000	336	Zanger Nicolae	20.000
287	Trică Adriana	25.000	337	Zangor Traian	20.000
288	Ulea Angela	25.000	338	Ardelenaru Adina	15.000
289	Ursu Maria	25.000	339	Balan Corneliu	15.000
290	Ursu Nicolae	25.000	340	Ciobanu Gabriela	15.000
291	Vamoş Aurelia	25.000	341	Comşa Fulga Stephan	15.000
292	Vlad I. Adriana	25.000	342	Dirjan Stefan	15.000
293	Zamfir Bogdan	25.000	343	Filip Anca	15.000
294	Zamfir Dan	25.000	344	Ionescu Aurora	15.000
295	Zamfir Radu	25.000	345	Ionescu Gheorghe Nac	15.000
296	Andrei Sorin	20.000	346	Lencuta Cristina	15.000
297	Avram Vasile	20.000	347	Măjărea Ovidiu	15.000
298	Balica Maria	20.000	348	Mircioiu Sebastian	15.000
299	Bandi Şeitan Maria	20.000	349	Moldovan Andronic	15.000
300	Bărbat Gheorghe	20.000	350	Morariu Victor	15.000
301	Bobeş Constantin	20.000	351	Onacă Vasile	15.000
302	Bucurenciu Alexandru	20.000	352	Percioag Constantin	15.000
303	Bucurenciu Georgeta	20.000	353	Trandafir Marius	15.000
304	Bulat Elena	20.000	354	Trandafir Vasile	15.000
305	Bulat Florentin	20.000	355	Vasilache Gheorghe	15.000
306	Carpin Victor	20.000	356	Vlad Mircea	15.000
307	Ciupală Mariana	20.000	357	Andrieş Monica Florica	10.000
308	Codreanu Elena	20.000	358	Bârsan Teodor	10.000
309	Costea Maria	20.000	359	Boboia Gheorghe	10.000
310	Cozma Corneliu	20.000	360	Brânzea Maria	10.000
311	Ionescu P. Gheorghe	20.000	361	Cenuse Ioan	10.000
312	Iordache Dumitru	20.000	362	Cliniciu Eugenia	10.000
313	Ilu Vichente	20.000	363	Cliniciu Nicolae	10.000
314	Jinga Gheorghe	20.000	364	Coman Jan	10.000
315	Lipan Florin	20.000	365	Comeş Tiberiu	10.000
316	Moldovan Valer	20.000	366	Drăgoescu Valer	10.000
317	Moraru Mircea	20.000	367	Gîrdea Aurel	10.000
318	Munteanu Elena Marcu	20.000	368	Lupu Florica	10.000
319	Munteanu Livia	20.000	369	Manciu Ioan	10.000
320	Oprea Ovidiu	20.000	370	Onacă Dan	10.000
321	Pari Iuliu	20.000	371	Oreş Ioan	10.000
322	Păiş Ioan	20.000	372	Panaete Ioan	10.000
323	Pelin Matei Alina	20.000	373	Şeitan Adrian	10.000
324	Pencu Haralambie	20.000	374	Taflan Dumitru	10.000
325	Poşačă Gheorghe	20.000	375	Taflan Elena	10.000
326	Popovici Maria	20.000			

2212 Săcele - Braşov, str. Parcului 18
Tel. 04-268-27-33-33 fax 04-268-27-39-48
Service săpt. oferit prin
SEMAUTO MAGAZIN Tel. 268/33-93-65
tel. 04-268-27-59-98

ELECTROPRECIZIA

feed The Power

ELECTROPRECIZIA

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.

Articolele privitoare la Săcele, Tărâlungeni, Zizin și Purcăreni au prioritate.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei, precum și alte informații despre revistă și asociația cultural-sportivă "Izvorul", pot fi obținute de la:

Ing. Taraş Octavian - str. G.Moroianu, nr. 361, Săcele

Ing. Roşculeţ Claudiu - str. G.Moroianu, nr. 353, Săcele

Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora care, prin articolele lor, înțeleg să contribuie la cunoașterea și progresul acestor meleaguri.

REDACTIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

ing. Claudiu ROŞCULEȚ,
ing. Octavian TARAŞ, Ioan EFTIMIE,
ec. Milu ALEXANDRESCU, ing. Dan ZAMFIR,
prof. Nicolae MUNTEANU, ing. Abigail ROŞCULEȚ,
Adriana VLAD, ing. Horia BÂRSAN